

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอแก่งกระจาน ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑. ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ ซึ่งได้ปรับปรุงขึ้นจากแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการบริหารงานพัฒนาอำเภอในระยะ ๕ ปี จัดทำขึ้นโดยพิจารณาจากความสอดคล้องของแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี ตลอดจนการสำรวจความต้องการ ปัญหา และศักยภาพในพื้นที่อำเภอแก่งกระจานเพื่อใช้เป็นทิศทางการพัฒนาอำเภอและนำไปสู่การดำเนินงานตามแผนพัฒนาอำเภอที่สมบูรณ์ ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ได้

ดังนั้น แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาอำเภอแก่งกระจานในอนาคต และในโอกาสนี้ขอขอบคุณส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอในครั้งนี้จนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๓
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๔
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๕
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๕
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๕
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๕
๓.๒ ฤดูกาล	๑๕
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๕
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๖
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๗
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๗
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๘
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๘
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๘
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๙
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๒
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๒
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๔
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๒๔
๖.๔ การศึกษา	๒๕
๖.๕ สาธารณสุข	๒๖
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๗
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๙
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๓๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอแก่งกระจาน	๓๓
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๓
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๓๓
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๓
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๖๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอแก่งกระจาน	๖๘
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๘
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๙
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๗๐
บรรณานุกรม	๗๕
ภาคผนวก (โครงการ)	๗๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓
ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครองอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๕
ตารางที่ ๕ แสดงสถิติอุณหภูมิเฉลี่ยรายปีย้อนหลัง ๑๐ ปี อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๖
ตารางที่ ๖ แสดงสถิติความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายปีย้อนหลัง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๖
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๖๕	๒๓
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๓
ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี	๒๔
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒๕
ตารางที่ ๑๑ แสดงตารางการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒๘
ตารางที่ ๑๒ แสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒๙
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกผลิตภัณฑ์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๐
ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๓
ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๔
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๔
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๕
ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๖
ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๗
ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๗
ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๘
ตารางที่ ๒๒ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๒
ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๔
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๔
ตารางที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๕
ตารางที่ ๒๖ แสดงขอบเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๙
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๐
ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๐

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๑
ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๓
ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๕
ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๖
ตารางที่ ๓๓ แสดงขอบเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรี	๕๗
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๘
ตารางที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๙
ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๖๐
ตารางที่ ๓๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๓
ตารางที่ ๓๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๖๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงอาณาเขตอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔
ภาพที่ ๓ แผนที่ความลาดชันอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕
ภาพที่ ๔ แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๔
ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๘
ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๑๙
ภาพที่ ๗ แสดงจำนวน ครัวเรือนเกษตรกร และครัวเรือนทั้งหมด อำเภอแก่งกระจาน	๒๕
ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒๘
ภาพที่ ๙ กราฟแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๒๙
ภาพที่ ๑๐ กราฟแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๐
ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๔
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๕
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๓๖
ภาพที่ ๑๕ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๓
ภาพที่ ๑๖ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๖
ภาพที่ ๑๗ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๖
ภาพที่ ๑๘ แหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๗
ภาพที่ ๑๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน (พื้นที่ชลประทาน)อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๗
ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน (อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ)อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๘
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน (บ่อจืด บ่อขนาดเล็ก บ่อชุมชน) อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๘
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนในชั้นความเหมาะสมอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๙
ภาพที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๐
ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๑
ภาพที่ ๒๕ แสดงวิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิตทุเรียน	๕๓
ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๕
ภาพที่ ๒๗ แสดงวิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิตมะนาว	๕๗
ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งรับซื้อมะนาว (ตลาดหนองบัว อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี)	๕๗
ภาพที่ ๒๙ แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับสับปะรด	๕๘
ภาพที่ ๓๐ การแสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๕๙

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามชั้นความเหมาะสม อำเภอแก่งกระเจาน จังหวัด	หน้า
เพชรบุรี	๕๙
ภาพที่ ๓๒ แสดงเวกิตลาดสับปะรด อำเภอแก่งกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี	๖๒

บรรณานุกรม

แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
งานทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๖๕ http://farmer.doe.go.th/farmer/report_all
ระบบวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร
<http://smce.doe.go.th/productcategory/SmceCategory.php> สิงหาคม ๒๕๖๕

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ประวัติความเป็นมาแก่งกระจาน

พื้นที่อำเภอแก่งกระจาน เดิมเรียกว่า “หมู่บ้านตะเคียนห้าบาท” พื้นที่เป็นป่าดงดิบ มีภูเขาใหญ่น้อยเรียงรายเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหลากหลายชนิด เช่น ช้าง เสือ หมู กระต๊อง เก้ง กวาง เป็นต้น ชนชาวพื้นเมืองส่วนใหญ่เป็นชาวกระเหรี่ยงและกระหรั่ง อาศัยอยู่ตามริมน้ำซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีการปกครองเดิมขึ้นอยู่กับอำเภอท่ายาง จากสภาพพื้นที่ราบลุ่มสองฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ซึ่งมีเกาะแก่งมากมายทำให้ราษฎรส่วนใหญ่ดำรงอาชีพด้วยการหาปลา โดยชาวกระเหรี่ยงจะใช้แผ่นเงินขนาดเล็กผูกติดกับเบ็ดเป็นเหยื่อล่อปลา แผ่นเงินขนาดเล็กรูปสี่เหลี่ยมนี้ ชาวกระเหรี่ยงเรียกว่า “กระจาน” แก่งกระจานจึงมีที่มาจากอาชีพชาวกระเหรี่ยง

ปี พ.ศ.๒๕๓๑ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอแก่งกระจาน โดยแยกออกจากอำเภอท่ายาง เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๑ ขณะนั้นมีพื้นที่ ๓ตำบล ได้แก่ ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง และตำบลวังจันทร์ ต่อมา มีการจัดตั้งตำบลเพิ่มดังนี้

๑. เดือนธันวาคม ๒๕๓๑ ตั้งตำบลป่าเต็ง แยกมาจากตำบลสองพี่น้อง
 ๒. วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๕ ตั้งตำบลพุทธสวรรค์ แยกมาจากตำบลวังจันทร์
 ๓. วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ตั้งตำบลห้วยแม่เพรียง แยกมาจากตำบลสองพี่น้อง
- เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอแก่งกระจานเป็นอำเภอแก่งกระจาน

คำขวัญอำเภอแก่งกระจาน

พะเนินทุ่งสูงตระหง่าน
ป่าดงดิบอุทยาน

ตระการตาทอทิพย์
แก่งกระจานเขื่อนดิน

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

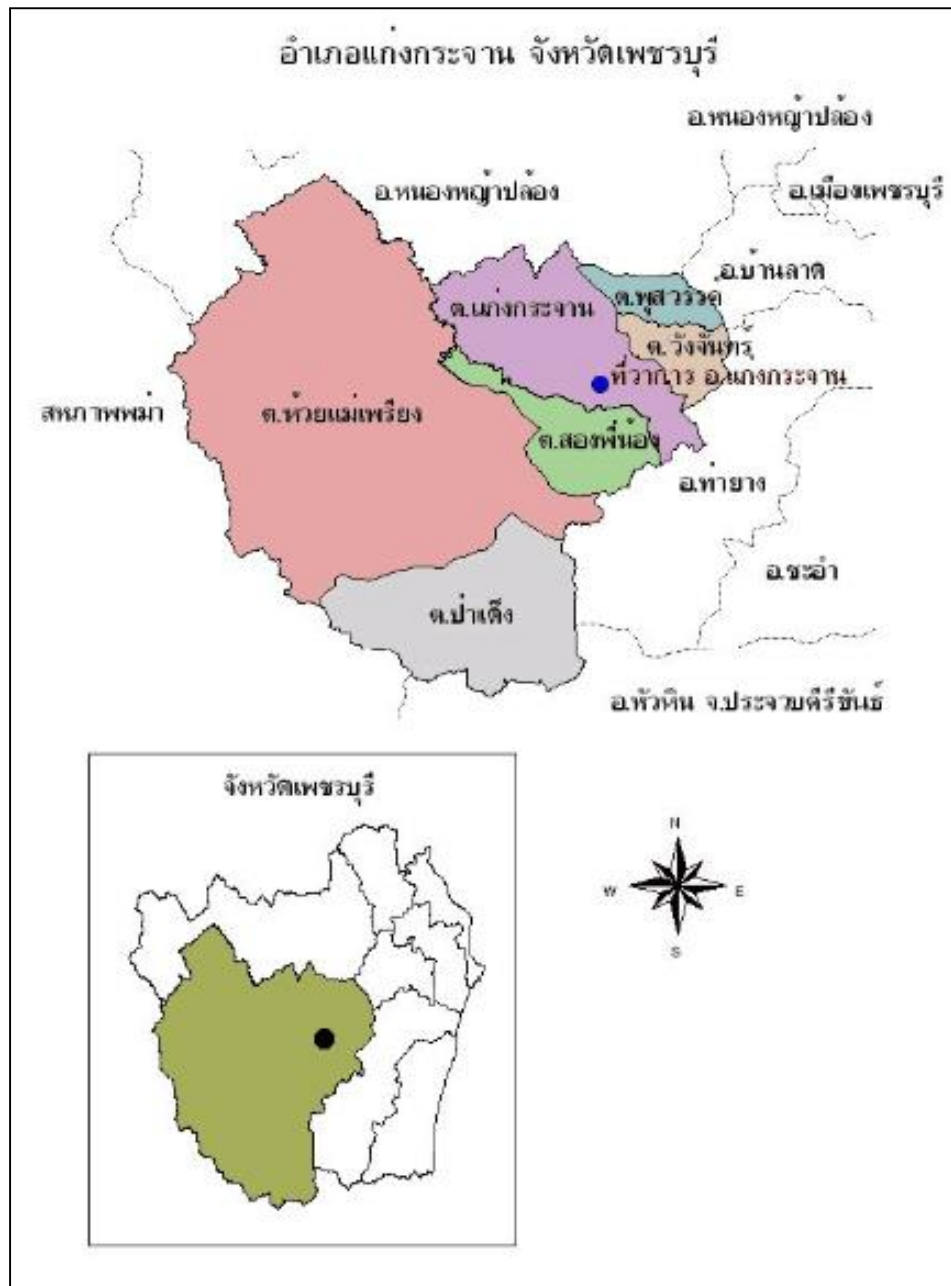
อำเภอแก่งกระจานตั้งอยู่ทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ ๒,๕๐๐.๔๗๘ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑,๕๖๒,๗๙๙ ไร่ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดของจังหวัดเพชรบุรี โดยคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่จังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอเขาย้อย มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอหนองหญ้าปล้องจังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบ้านลาดและอำเภอท่ายางจังหวัดเพชรบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตะนาวศรีประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเมียนมาร์

แผนที่แสดงพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตอำเภอแก่งกระจาน

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น จำนวน ๖ อบต. ๖ ตำบล ๕๒ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหาร ส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล หมู่ที่	ตำบลแก่งกระจาน	ตำบลป่าเต็ง	ตำบลวังจันทร์	ตำบลสองพี่น้อง	ตำบลพุสวรรค์	ตำบลห้วยแม่ เพรียง
๑	บ้านต้นเกตุ	ป่าเต็ง	บ้านซอก	สองพี่น้อง	พุสวรรค์	โป่งลึก
๒	หนองหงษ์	ร่วมใจพัฒนา	หนองมะกอก	วังวน	หนองบัว	บางกลอย
๓	ถ้ำเสือ	ป่าแดง	วังจันทร์	ท่าลิงลม	มะขามโพรง	พุไทร
๔	ลำตะเคียน	เสาร้ห้า	โป่งตาเพชร	หนองปิ่นแตก	ห้วยกวางจริง	หนองน้ำดำ
๕	แม่คะเมย	สวนใหญ่พัฒนา	หนองสะแก	ห้วยปลาตุ๊ก	นากรอย	ด่านโจว
๖	วังนางนวล	ป่าเต็งใต้	หนองจิก	โป่งอิฐ	ในคลอง	ห้วยไผ่
๗	หนองเกตุ	ห้วยสัตว์ใหญ่	สระยายนันท	ห้วยกระสังข์		
๘	ท่าเรือ	เขาแหลม	ทุ่งเคล็ด	หนองมะค่า		
๙	น้ำทรัพย์	ป่าไม้(รวมบ้านหมูเฮา)				
๑๐	พุซิม	ป่าผาก(รวมบ้านพุพลู)				
๑๑	เขากลิ้ง					
๑๒	เขาพระลาย					
๑๓	ต้นเกตุ					
๑๔	พุออน					

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
แก่งกระจาน	๒๓๔,๘๘๘	๑	-	๑๔	๔,๕๑๕
ป่าเต็ง	๓๒๘,๑๒๕	๑	-	๑๐	๒,๕๙๗
วังจันทร์	๔๓,๔๖๕	๑	-	๘	๒,๑๒๓
สองพี่น้อง	๓๒๓,๙๗๔	๑	-	๘	๒,๑๔๔
พุสวรรค์	๓๖,๐๐๐	๑	-	๖	๑,๓๒๔
ห้วยแม่เพรียง	๗๕๓,๔๓๘	๑	-	๖	๑,๕๑๑
รวม	๑,๕๖๒,๗๙๙	๖	-	๕๒	๑๔,๒๑๔

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

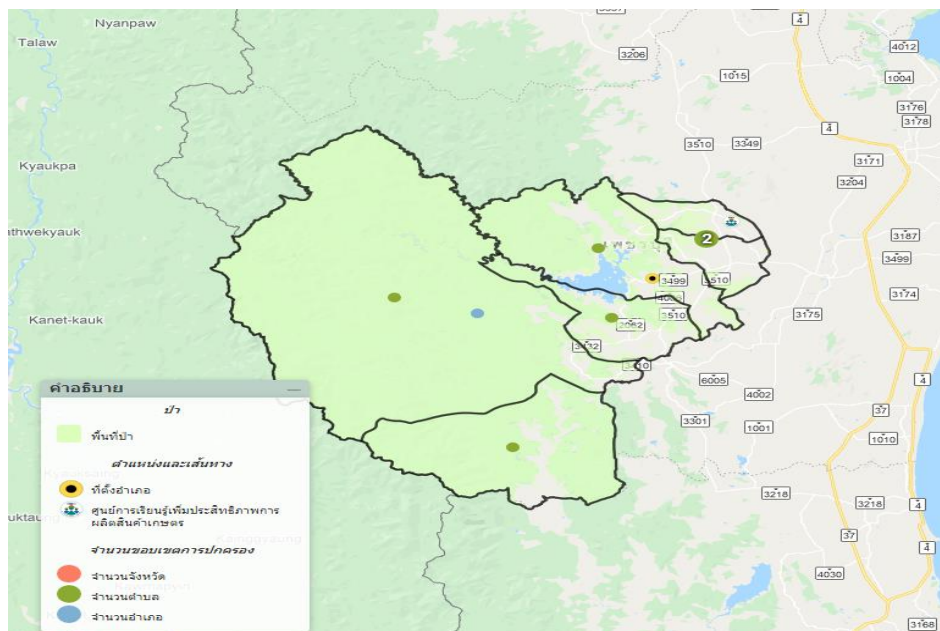
ลักษณะภูมิประเทศมีทั้งส่วนที่เป็นพื้นดินและส่วนที่เป็นอ่างเก็บน้ำ มีเนื้อที่ประมาณ ๔๕ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าเหนืออ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน ประกอบด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อนของเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเทือกเขาที่เป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า ยอดสูงสุดได้แก่ เขาเง้งนิกยวตอง สูงประมาณ ๑,๕๑๓ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยเฉลี่ยสูงประมาณ ๕๐๐ เมตร ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาหินแกรนิต บางแห่งเป็นเขาหินปูน ในหลายแห่งอุดมไปด้วยแร่พลูออไรน์ ปกคลุมด้วยป่าดิบชื้นเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี ลำห้วยสำคัญของแม่น้ำเพชรบุรีที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้แก่ ห้วยแม่ประโดน ห้วยบางกลอย ห้วยแม่เสด็จ ห้วยหินเพิง ห้วยสาริกา ห้วยผาก ห้วยไผ่ และห้วยสามเขา ลำห้วยที่สำคัญของแม่น้ำปราณบุรีในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ได้แก่ ห้วยคมกฤษ ห้วยโสก แม่น้ำสัตว์ใหญ่ ห้วยป่าแดง และห้วยป่าเถา

ป่าไม้

(๑)อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีพื้นที่อยู่ในตำบลป่าเต็งตำบลห้วยแม่เพรียงตำบลสองพี่น้อง และตำบลแก่งกระจานพื้นที่ครอบคลุม มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๗๖,๘๗๕ ไร่

(๒)ป่าสงวนแห่งชาติ ป่ายางน้ำกัลลัดเหนือและป่ายางน้ำกัลลัดใต้มีเนื้อที่ประมาณ ๒๕๙,๓๗๕ ไร่ พื้นที่ครอบคลุม ตำบลป่าเต็งตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลสองพี่น้องตำบลแก่งกระจานตำบลพุทธสวรรค์

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าอำเภอแก่งกระจาน

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

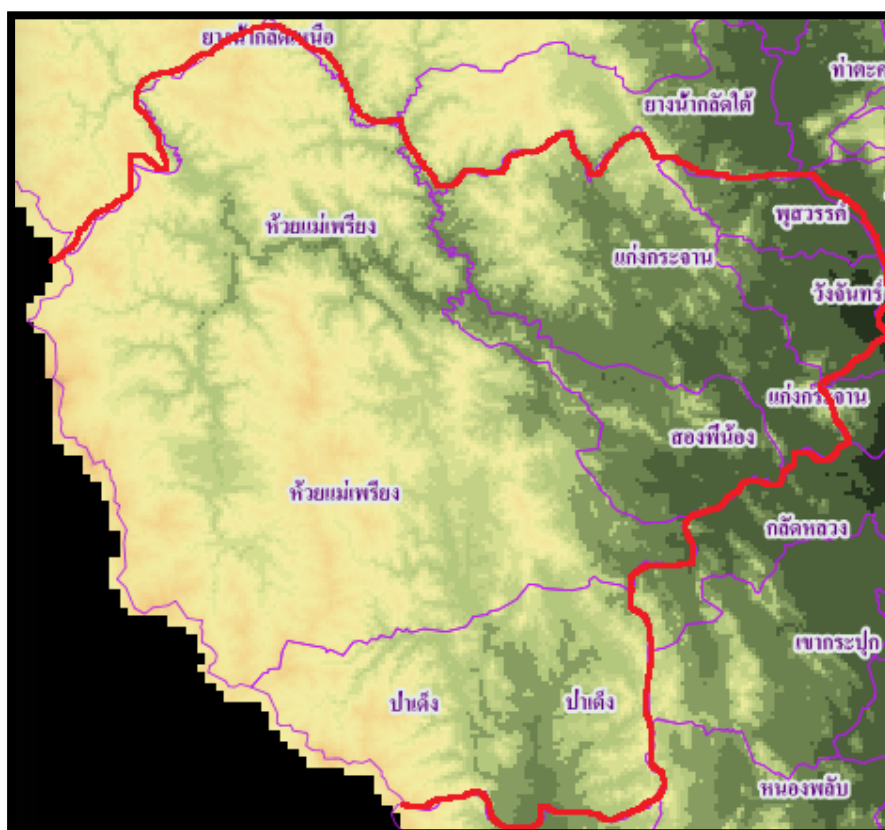
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้	คิดเป็นร้อยละ
แก่งกระจาน	๒๓๔,๘๘๘	๑๕๒,๗๐๔	๖๕.๐๑
ป่าเต็ง	๓๒๘,๑๒๕	๒๒๙,๔๖๑	๖๙.๙๓
วังจันทร์	๔๓,๔๖๕	๑๖,๔๐๕.๙	๓๗.๗๔
สองพี่น้อง	๓๒๓,๙๗๔	๕๕,๑๖๑.๕	๑๗.๐๒
พุสวรรค์	๓๖,๐๐๐	๒๑,๘๐๓	๖๐.๕๐
ห้วยแม่เพรียง	๗๕๓,๔๓๘	๖๙๘๗๒๕	๙๒.๗๓
รวม	๑,๕๖๒,๗๙๙	๑,๑๔๙,๕๙๘.๔	๕๗.๑๕

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอแก่งกระจาน

ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชันอำเภอแก่งกระจาน

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอแก่งกระจาน มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืช จำนวน ๑๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖ จำนวน ๕๖๐๘.๑๔ ไร่

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินปราณบุรี (Pr) และชุดดินสีคิ้ว (Si)

ลักษณะเด่น:กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

: **ปลูกไม้ผล** ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได คันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๑๒๔๙.๙๖ ไร่

ชุดดิน :ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแกลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)

ลักษณะเด่น:กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ :ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วย ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำเพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

: ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน ถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัสดุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ จำนวน ๑๗๙๓๔.๗๙ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้นปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากทั้งหินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหิปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์

เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหา

เป็นดินต้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้า ดินอย่างรุนแรงบางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นที่ไหลบริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกถึงชั้น หินพื้น หรือชุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้ เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้ว หรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ จำนวน ๑๑๗๘๔๖.๒๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้นถึงก้อนหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลางการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่ เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อ ค่อนข้างหยาบ ที่มา

จากพวกหินตะกอนหรือหินแปรพบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินตื้น มีการระบายน้ำ

ดินเนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมนหรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์

เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติบางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว

ปัญหา

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดินทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝกในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกแนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้ง ปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ตัน/ไร่ หรือโกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราว ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ โกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ จำนวน ๔๖๘๔๐.๒๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้นเศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อละเอียดที่มีปูนปน พบบริเวณพื้นที่ตอนมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียว ในดินชั้นล่างที่ระดับความลึกประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ ซม. พบชั้นหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่งมีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วยสีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วบางแห่งเป็นป่าละเมาะ หญ้าเพ็กและไม้

ปัญหา

ดินมีโครงสร้างแน่นที่บยากต่อการไหลซึมของรากพืช มักเกิดชั้นดานไทรพรวนได้ง่ายหากไทรพรวนในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ขึ้นบันไดทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้า แฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำไทรพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๖๑,๘๙๗.๙๓ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้นเศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผู้พังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผู้พังแล้ว ถูกเคลื่อนมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำและอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆโดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขึ้นบันไดทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้า แฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บ

ผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบทำแนวรั้วหญ้าแฝกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑ จำนวน ๘๖๕.๐๔ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายสีมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบพบในบริเวณที่ลุ่มระหว่างสันทรายหรือระหว่างเนินทรายชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีดินเป็นสีเทา พบจุดประสีน้ำตาลหรือสีเหลือง บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลางแต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนอยู่ ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่ใช้ทำนาบางแห่งทิ้งให้กร้างว่างเปล่า มีพืชต่าง ๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำเนื้อดินเป็นทรายหนา มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำขาดแคลนน้ำบางพื้นที่ดินอาจมีน้ำท่วมขังหรือมีน้ำท่วมขังนานในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกข้าวไถกลบตอซัง หรือหวานพืชปุ๋ยสด หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโนสนอัฟริกันหรือโนสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ปลูกพืชไร่พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือขุยมะพร้าวขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ควรมีการใช้วัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๕ กิโลกรัม/หลุม

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ จำนวน ๖๑๗๙.๕๐ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนมาทับถมของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่วบางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่ายดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น ทำขั้นบันไดคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซมวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูก

- พืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๔ จำนวน ๓๓๘๔.๕๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้ว ถูกเคลื่อนมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่เป็นพวกหินอัคนี เช่น บะซอลต์ แอนดีไซต์ พบบริเวณพื้นที่ตอนมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มักอยู่ใกล้กับบริเวณเทือกเขา

หินปูน หรือหินภูเขาไฟ เป็นดินลึกลับปานกลางมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวโดยปกติจะมีก้อนปูนหรือเศษหินที่กำลังผุพังสลายตัวปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย ในชั้นดินล่างลึกๆ อาจพบชั้นปูนมาร์ลสีดินเป็นสีเทาเข้มหรือสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนแดง ชั้นดินล่างอาจมีจุดประสีเหลืองและสีแดงปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่จะเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัด

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มันสำปะหลัง ปอ และถั่วหรือปลูกไม้ผลบางชนิด

ปัญหา

ดินเป็นด่างจัดและมีชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนช่วงความลึก ๑๐๐ ซม.เนื้อดินเหนียวจัดการไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต บริเวณที่พื้นที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. หรือถึงขั้นมาร์ล ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นด่างมาปลูก ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำไถพรวนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชเป็นแถบ ปลูกพืชคลุมดิน การปลูกพืชปุ๋ยสด การปลูกพืชหมุนเวียนทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ทำแนวรั้วหญ้าแฝกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ จำนวน ๑๐๑๕๒.๙๐ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้น สลับเนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว

สมบัติของดิน

กลุ่มดินนี้พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นล่างของเนิน หรือหุบเขา ที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิดที่เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ ไม่แน่นอน เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้

ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้กร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๖๐ จำนวน ๒๒๖๔.๗๙ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง

สมบัติของดิน

กลุ่มดินนี้พบบริเวณสันดินริมน้ำบริเวณพื้นที่เนินตะกอน ซึ่งส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนลาดเป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิดที่เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางเป็นดินลึก เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน บางแห่งมีชั้นดินที่มีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย หรือมีชั้นกรวดซึ่งแสดงถึงการตกตะกอนต่างยุคของดินอันเป็นผลมาจากการเกิดน้ำท่วมใหญ่ในอดีต และปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์

นิยมใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้นต่าง ๆ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

- ปลูกพืชผักหรือผลไม้ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น การสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซมวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้า แฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

- ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำมีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียนพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ จำนวน ๑๒๗๖๑๒.๖๐ ไร่

ลักษณะเด่น

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดินเนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน

กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอนมีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้ว แต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

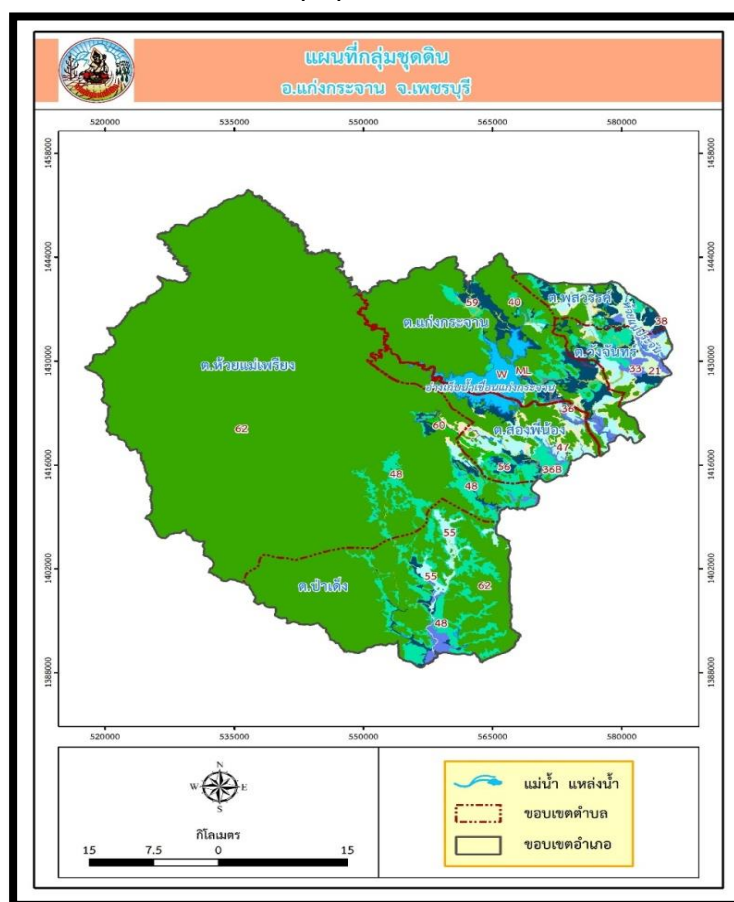
การใช้ประโยชน์

กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา

มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้า ดินอย่างรุนแรงขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอแก่งกระจาน

ภาพที่ ๔ แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอแก่งกระจาน

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแก่งกระจาน

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)						ผลรวมทั้งหมด
	วังจันทร์	พุทธวรรค์	ป่าเต็ง	สองพี่น้อง	ห้วยแม่เพรียง	แก่งกระจาน	
๒๑	๓,๘๕๔	๑,๔๗๘					๕,๓๓๒
๕๙	๗๙๙	๖๕	๑,๐๒๒	๑,๗๔๘	๗๖๐	๓,๐๓๖	๗,๔๓๑
๔๘	๑๓,๓๑๓	๕,๕๑๒	๔๐,๐๔๖	๒๖,๙๒๙	๓๔,๖๐๒	๒๘,๐๒๑	๑๔๘,๔๒๒
๕๖	๑๓,๕๖๔	๑๕,๒๓๗	๑๗,๖๓๓	๒๐,๔๐๖	๔,๓๒๔	๒๓,๙๑๘	๙๕,๐๘๒
๓๓	๖,๕๕๒	๑,๑๒๗	๓,๕๐๒	๖๙๕		๒,๐๙๐	๑๓,๙๖๕
๓๖	๔,๑๖๘	๒,๘๔๕	๓,๐๘๑	๓,๗๕๖	๑,๔๖๔	๑,๙๓๓	๑๗,๒๖๖
๓๘	๒,๐๒๐	๒,๘๔๓	๑,๒๖๘	๘๑๔		๒,๖๗๕	๙,๖๒๔
๖๐	๘๒	๒๐๖		๑๘๕	๘๗๗	๒๙๘	๑,๖๕๘
๔๐		๑๕๓				๕๙๑	๗๔๔

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปเป็นป่าดิบชื้น จึงทำให้มีความชื้นสูง ส่วนใหญ่จะมีฝนตกชุก จึงมีอากาศเย็นสบายตลอดปี ไม่ร้อนอบอ้าว ปริมาณน้ำฝนรวมรายปีระหว่าง ๙๘๖-๑,๑๔๐ มิลลิเมตร ซึ่งในช่วงฤดูฝน การท่องเที่ยวและพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไม่สะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยว ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสูง และอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยว จึงมีกำหนดปิดการท่องเที่ยวและพักผ่อน เฉพาะบริเวณบ้านกร่างและเขาพะเนินทุ่ง ในระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคม - ๓๑ ตุลาคม ของทุกปี เพื่อความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และเปิดโอกาสให้ธรรมชาติได้มีโอกาสฟื้นตัว รวมทั้งให้สัตว์ป่าได้อยู่อาศัยปราศจากการรบกวนจากนักท่องเที่ยว

๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอแก่งกระจานได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูฝน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงฤดูหนาว จึงทำให้มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเวลาดังกล่าว สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ช่วงเดือนธันวาคม - เมษายน แบ่งฤดูกาลออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติ ช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๕๙ ณ สถานีสำรวจอากาศหาดเจ้าสำราญ ซึ่งเป็นสถานีสำรวจอากาศประจำจังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ ๕ แสดงสถิติอุณหภูมิ เฉลี่ยรายปีย้อนหลัง ๑๐ ปี

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิสูงสุด (องศาเซลเซียส)	อุณหภูมิต่ำสุด (องศาเซลเซียส)	เฉลี่ยทั้งปี (องศาเซลเซียส)
๒๕๕๔	๓๗.๓	๑๔.๖	๒๗.๖
๒๕๕๕	๓๖.๐	๑๖.๘	๒๘.๒
๒๕๕๖	๓๖.๐	๑๘.๔	๒๘.๕
๒๕๕๗	๓๗.๓	๑๔.๖	๒๗.๖
๒๕๕๘	๓๖.๐	๑๖.๘	๒๘.๒
๒๕๕๙	-	๑๒.๔	๒๗.๗
๒๕๖๐	๓๖.๔	๑๖.๑	๒๗.๙
๒๕๖๑	๓๗.๗	๑๘.๔	๓๖.๐
๒๕๖๒	๓๗.๕	๑๘.๔	๓๖.๐
๒๕๖๓	๓๖.๐	๑๖.๘	๒๘.๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาเพชรบุรี

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

สถิติความชื้นสัมพัทธ์ รายปีย้อนหลัง ๑๐ ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓ ณ สถานีสำรวจอากาศหาดเจ้าสำราญ ดังนี้

ตารางที่ ๖ แสดงสถิติความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยรายปีย้อนหลัง ๑๐ ปี

ปี พ.ศ.	ความชื้นสัมพัทธ์(สูงสุด) %	ความชื้นสัมพัทธ์(ต่ำสุด) %	เฉลี่ยทั้งปี(%)
๒๕๕๔	๘๕	๖๒	๗๕
๒๕๕๕	๘๕	๖๒	๗๕
๒๕๕๖	๘๗	๖๕	๗๗
๒๕๕๗	๘๖	๖๓	๗๖
๒๕๕๘	๘๗	๖๒	๗๖
๒๕๕๙	๘๗	๖๔	๗๖
๒๕๖๐	๘๖	๖๕	๗๗
๒๕๖๑	๘๕	๖๒	๗๕
๒๕๖๒	๘๕	๖๒	๗๕
๒๕๖๓	๘๘	๖๙	๗๙

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาเพชรบุรี

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอแก่งกระจาน มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน ดังนี้

๑) **ตำบลแก่งกระจาน** การคมนาคมมีการติดต่อกันได้ทุกฤดู มีความสะดวกสบายในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร เส้นทางสายสำคัญได้แก่ถนนลาดยาง ๑๔ สาย ถนนคอนกรีต ๒๖ สาย ถนนลูกรัง ๔๖ สาย อื่นๆ ๑ สาย เนื่องจากหมู่ที่ ๑๐ บ้านพุเข็ม เป็นหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทำให้ชาวบ้านมักนิยมใช้การเดินทางโดยทางเรือซึ่งขึ้นเรือจากเขื่อนดินแก่งกระจานบริเวณหมู่ที่ ๘ บ้านท่าเรือ จะใช้เวลาไม่มากนักและจะสะดวกกว่าการเดินทางโดยรถยนต์

๒) **ตำบลป่าเต็ง** มีถนนสายหลักจำนวน ๑ สายเป็นถนนลาดยางเข้าสู่หมู่บ้านที่ ๒, ๓, ๔ และหมู่ที่ ๖ บางส่วน

๓) **ตำบลสองพี่น้อง** ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร นับว่ามีความสะดวกสบาย ยกเว้นในฤดูฝนที่ถนนบางสายการคมนาคมไม่สะดวก เนื่องจากน้ำฝนกัดเซาะ ทำให้ผิวจราจรชำรุด ซึ่งมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้

- ถนนลาดยาง ๗ สาย
- ถนนคอนกรีต ๑๓ สาย
- ถนนลูกรัง ๒๕ สาย

๔) **ตำบลห้วยแม่เพรียง**

ทางบก - ตำบลห้วยแม่เพรียงมีถนนซึ่งใช้ในการเดินทางเป็นเส้นตรงเส้นเดียว เกือบจะไล่ตามลำดับหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้านของตำบลจากเหนือลงใต้คือเริ่มจากหมู่ที่ ๑ และ ๒ ไปถึงหมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๕ หมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๖ ระยะทางจากหมู่ที่ ๑ ถึงหมู่ที่ ๖ โกลถึง ๖๐ กิโลเมตร ถนนจากหมู่ที่ ๑ ๒ ถึงหมู่ที่ ๓ อยู่ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานถนนที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเดิมเป็นเส้นทางซีกลากไม่มีสภาพทางที่ค่อนข้างลำบากประมาณ ๓๕ กิโลเมตรสองข้างทางจะมีป่าธรรมชาติเป็นส่วนมาก สลับกับสวนมะนาวและไม้ผลตลอดเส้นทางใช้เวลาในการเดินทาง ๒ - ๓ ชั่วโมงแล้วแต่ฤดูกาลจากหมู่ที่ ๓ ถึงหมู่ที่ ๖ ระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตรเป็นถนนลาดยางตลอดเส้นทาง

ทางน้ำ - โดยใช้เรือล่องมาตามแม่น้ำเพชรบุรี จากหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ ใช้เวลาในการเดินทาง ๓ - ๔ ชั่วโมงที่ทัศนสองฝั่งแม่น้ำสวยงามมากมีเกาะแก่งหินเป็นระยะๆ ถ้าไม่มีความชำนาญกับการเดินเรือในเส้นทางนี้อาจเป็นเส้นทางอันตรายได้เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวล่องแก่ง

๕) **ตำบลวังจันทร์** ใช้ในการเดินทางสายเขื่อนเพชร - แก่งกระจาน เป็นเส้นทางหลัก จากทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตก คือเริ่มจาก หมู่ที่ ๗ บ้านสระยายนันทน์ ไปถึงหมู่ที่ ๑ บ้านช่อง หมู่ที่ ๓ ตำบลวังจันทร์ หมู่ที่ ๕ บ้านหนองสะแกและหมู่ที่ ๘ บ้านทุ่งเคล็ด

๖) **ตำบลพสุวรรค์**

- ถนนลาดยาง ๖ สาย
- ถนนคอนกรีตเสริมใยเหล็ก ๑๓ สาย
- ถนนลูกรัง ๔๐ สาย
- ถนนหินคลุก ๖ สาย
- ถนนน้ำล้น ๑๔ สาย

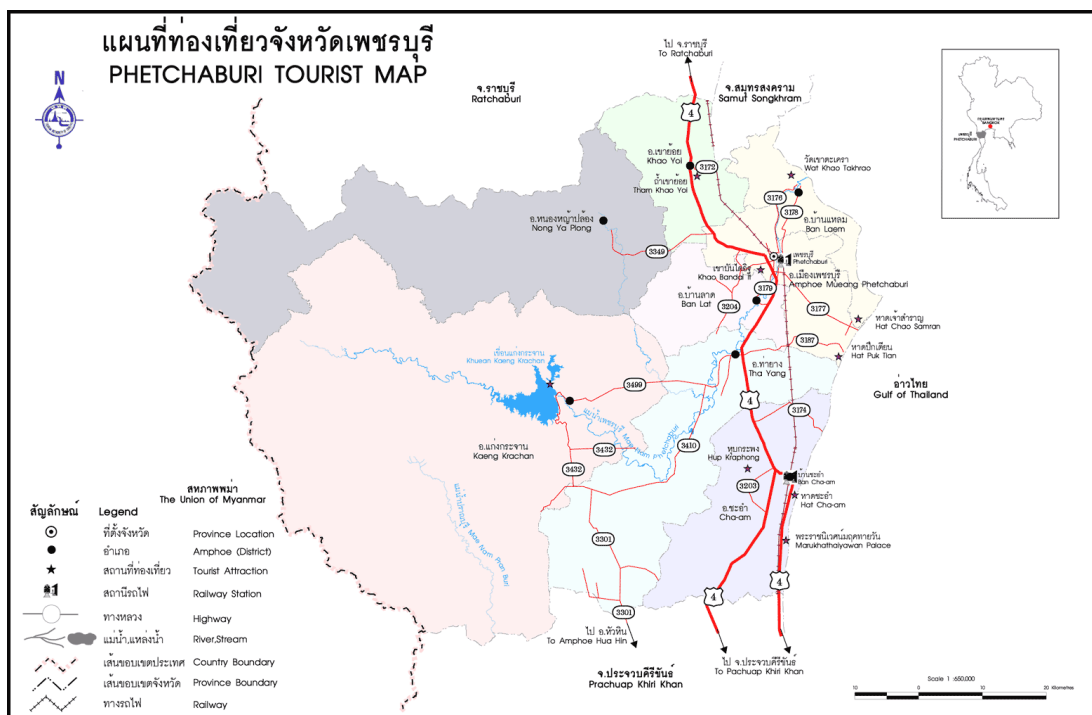
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมขนส่งติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวกคือ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕๑๐ เส้นทางระหว่างอำเภอแก่งกระจานถึงอำเภอหนองหญ้าปล้อง
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๙๙ เส้นทางในอำเภอแก่งกระจาน

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอแก่งกระจานเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง

อำเภอแก่งกระจาน มีแหล่งน้ำธรรมชาติจากแม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี ดังนี้

๑) ตำบลแก่งกระจาน แม่น้ำ ๑ สาย ลำห้วย ๓๖ สาย

๒) ตำบลป่าเต็ง

- แม่น้ำปราณบุรีไหลผ่านสำหรับการอุปโภคบริโภคและเกษตรกรรมจำนวน ๑ สาย

- ลำน้ำ , ลำห้วยจำนวน ๓ สาย

๓) ตำบลพุนสุวรรค์

- ลำน้ำ ลำห้วยจำนวน ๕ สาย

- บึง หนอง และอื่นๆจำนวน ๒๐ แห่ง

๔) ตำบลวังจันทร์ มีแม่น้ำ แม่ประจันต์ไหลผ่านจากทิศเหนือถึงทิศใต้ คือ เริ่มจาก หมู่ที่ ๒ บ้านหนองมะกอก หมู่ที่ ๗ บ้านสระยายนันท ซึ่งใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับ อุปโภคบริโภค

๕) ตำบลสองพี่น้อง

- แม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่าน ๑ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านสองพี่น้อง มีหมู่บ้านตั้งอยู่ริมอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน ๒ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๒ บ้านวังวน และหมู่ที่ ๓ บ้านท่าลิงลมจำนวน ๑ สายเพชรบุรี จำนวน ๑ สาย

- ลำน้ำ ลำห้วย ๔ สาย

๖) ตำบลห้วยแม่เพรียง

- แม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านบ้านบางกลอย – บ้านโป่งลึก สำหรับอุปโภคบริโภค

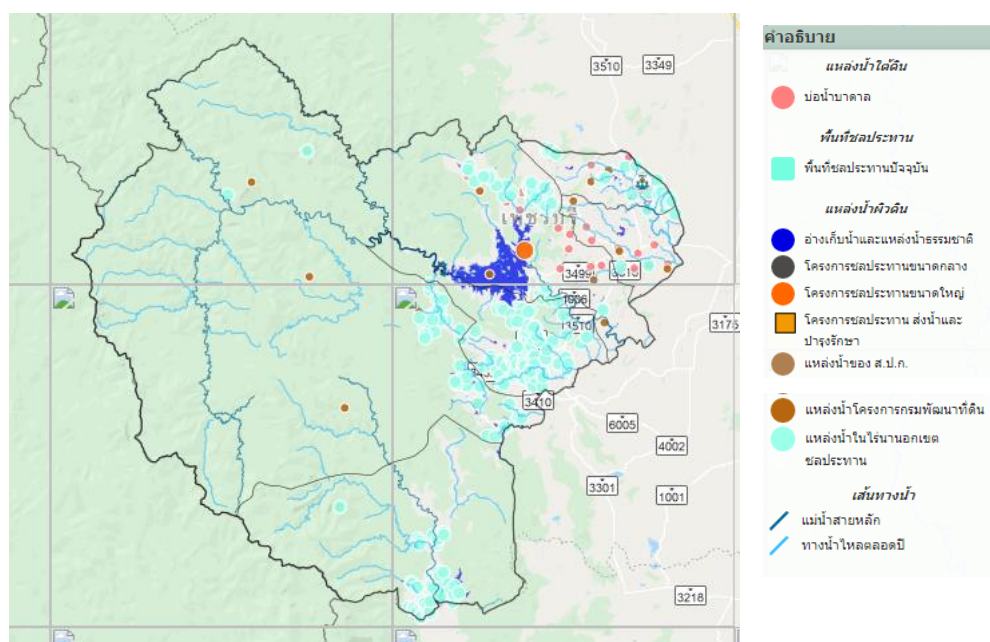
- ห้วยแม่มะเร็วไหลผ่านหมู่บ้านพุไทรมีความยาว ๑๑ กิโลเมตรมีน้ำไหลตลอดปี

- ลำห้วยหินลาดอยู่ในเขตหมู่บ้านห้วยไผ่

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)

๑) อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน อยู่ที่ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่รับน้ำ ๒,๒๑๐ ตร.กม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างฯ รายปีเฉลี่ย ๘๗๙ ล้าน ลบ.ม. มีความจุเก็บกัก ๗๑๐ ล้าน ลบ.ม. อ่างเก็บน้ำแก่งกระจานนอกจากทำหน้าที่เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรแล้ว ยังทำหน้าที่เก็บกักน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า มีกำลังการผลิตไฟฟ้า ๕๖ ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อปี

แผนที่แสดงแหล่งน้ำอำเภอแก่งกระจาน

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงแหล่งน้ำอำเภอแก่งกระจาน

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>,๒๕๖๕

ข้อมูลแหล่งน้ำแยกเป็นรายตำบล

ตำบลแก่งกระจาน

ตำบลแก่งกระจาน มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่สำคัญได้แก่เขื่อนแก่งกระจาน เป็นเขื่อนดินขนาดใหญ่ มีปริมาณความจุน้ำ ๗๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และแหล่งน้ำอื่น ๆ ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำ	๑	แห่ง
ลำห้วย	๓๖	สาย

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

เขื่อนดินแก่งกระจาน	๑	แห่ง
อ่างเก็บน้ำ	๑๑	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	๑๙	แห่ง
บ่อบาดาล	๕๔	แห่ง
สระน้ำ	๗๔	แห่ง
ฝาย	๒๒	แห่ง
ถังเก็บน้ำ	๔๖	แห่ง
ประปาหมู่บ้าน	๘	แห่ง

ตำบลป่าเต็ง

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำปราณบุรีไหลผ่านสำหรับการอุปโภคบริโภคและเกษตรกรรมจำนวน๑ สาย
- ลำน้ำ , ลำห้วยจำนวน ๓ สาย
- บึงหนองและอื่นๆจำนวน - สาย

แหล่งน้ำสาธารณะ

- ฝาย จำนวน ๔ แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๔ แห่ง
- สระน้ำ จำนวน ๒๐ แห่ง

ตำบลพุดสวรรค์

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ ลำห้วย จำนวน ๕ สาย
- บึง หนอง และอื่นๆ จำนวน ๒๐ แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝายน้ำล้น จำนวน ๖ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๑๖๒ แห่ง
- บ่อโยก จำนวน ๓๗ แห่ง

อ่างเก็บน้ำห้วยตะแบกขนาดความจุ ๒๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรทั้ง ๓อ่างสร้างโดยกรมชลประทานเพื่อการอุปโภคบริโภคเพื่อการเพาะปลูกและแหล่งสัตว์น้ำ

- หมู่ ๔ มีสระน้ำสาธารณะ ๑ แห่งเป็นแหล่งน้ำประปาประจำหมู่บ้านครอบคลุม ๘๐ ครัวเรือนมีฝายน้ำล้น ๓ แห่งอ่างเก็บน้ำ ๓ แห่งชาวบ้านใช้น้ำจากแหล่งเหล่านี้เพื่อการอุปโภคบริโภคเลี้ยงสัตว์และการเพาะปลูก

- หมู่ ๕ มีอ่างเก็บน้ำห้วยสามยอดสร้างโดยกรมชลประทานเก็บกักน้ำเพื่อให้ชาวบ้านได้ใช้อุปโภคบริโภคมีอ่างเก็บน้ำด้านโง่ใกล้กับหมู่บ้านอีก ๑ แห่ง

- หมู่ ๖ มีอ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตร ๒ แห่ง คือ อ่างห้วยไผ่ ขนาดความจุ ๑,๖๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรอ่างเก็บน้ำหินลาดขนาดความจุ ๓๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรอ่างน้ำขนาดความจุ ๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรเพื่อการอุปโภคบริโภคในหมู่บ้านนอกจากนี้ยังมีฝายกั้นน้ำ ๕ แห่งสระน้ำ ๔ แห่งมีน้ำ ๒ แห่งไม่มีน้ำ ๒ แห่งสระน้ำกรมพัฒนาที่ดินประจำไร่นา ๖๑ แห่งบ่อบาดาล ๙ แห่งใช้ได้ ๖ บ่อและถังเก็บน้ำฝน ๖ แห่ง

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแก่งกระจาน ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๑๕๓,๘๑๘ ไร่ (ร้อยละ ๙.๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: ที่แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแก่งกระจานปี ๒๕๖๕

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
แก่ง กระจาน	๒๓๔,๘๘๘	-	-	๗	๘๒๙	๑๙,๒๓๕	๒,๗๗๖	๖,๕๔๔	๒๙,๓๙๑
ป่าเต็ง	๑๗๐,๙๘๐	-	-	๘	๕๖๘	๕,๗๑๐	๑,๗๘๒	๑,๐๗๒	๙,๑๔๐
วังจันทร์	๔๓,๔๖๕	๑,๓๐๑	-	-	๑๐	๘,๖๘๒	๘๕๕	๓,๔๑๕	๑๔,๒๖๓
สองพี่น้อง	๓๒๓,๙๗๔	-	-	-	๒,๒๔๖	๑๐,๒๕๗	๑,๖๕๑	๓,๗๕๕	๑๗,๙๐๙
พุ สุวรรณค์	๓๖,๐๕๔	๑,๒๑๖	๒๒	-	๒๖๐	๕,๖๖๑	๙๐๗	๑,๓๖๐	๙,๔๒๖
ห้วยแม่ เพรียง	๗๕๓,๔๔๘	-	-	๑๑๘	๒๔๑	๖,๐๔๘	๙๔๐	๒๐๑	๗,๕๔๘
พื้นที่ รวม	๑,๕๖๒,๘๐๙	๒,๕๑๗	๒๒	๑๓๓	๔,๑๕๔	๕๕,๕๙๓	๘,๙๑๑	๑๖,๓๔๗	๘๗,๖๙๙

ที่มา :ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ,พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
แก่งกระจาน	-	-	-	-	-	-	-
สองพี่น้อง	๑๔	-	-	-	๒๑	-	-
วังจันทร์	๒๓	-	-	-	๒๕	-	-
ป่าเต็ง	๑๔๖	-	-	-	๑๓๕	-	-
พุสุวรรณค์	๑๒	-	-	-	๑๓	-	-
ห้วยแม่เพรียง	๑๖	-	-	-	๑๐	-	-
รวมทั้งหมด	๒๑๑	-	-	-	๒๐๔	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอแก่งกระจาน พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพชรบุรี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๗๔,๘๘๔ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๑) มีมูลค่า เท่ากับ ๗๒,๓๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๒,๕๑๕ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๓.๔๘

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๑๔๙,๗๗๓ ล้านบาท

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒				
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๗,๕๒๔	๗,๗๘๖	๗,๖๒๗	๘,๖๔๓	๙,๗๓๖
ภาคบริการ	๓๕,๘๘๗	๓๗,๒๖๓	๔๐,๓๔๙	๔๓,๒๘๘	๔๕,๙๔๓
ภาคอุตสาหกรรม	๑๗,๔๓๔	๑๘,๓๔๕	๒๑,๘๗๔	๒๐,๔๓๘	๑๙,๒๐๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๖๐,๘๔๕	๖๓,๓๙๓	๖๙,๘๕๑	๗๒,๓๖๙	๗๔,๘๘๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๒๓,๕๔๕	๑๒๗,๖๙๖	๑๔๐,๓๕๔	๑๔๕,๐๖๒	๑๔๙,๗๗๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๙๒	๔๙๖	๔๙๘	๔๙๙	๕๐๐

ที่มา: สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

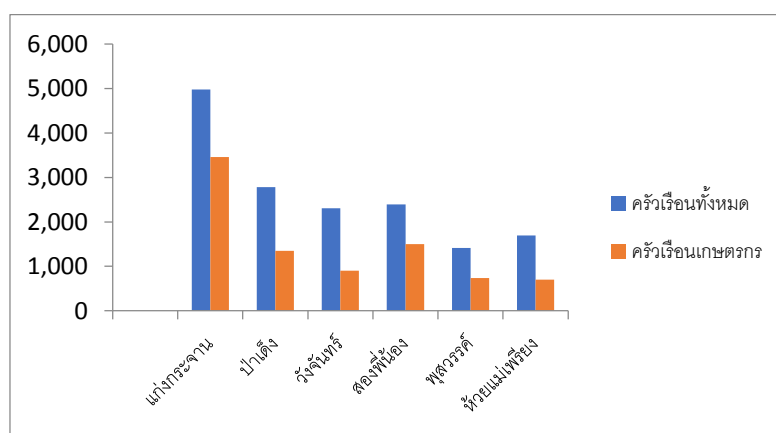
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอแก่งกระจานมีประชากรทั้งสิ้น ๓๒,๒๘๔ คน ๑๓,๔๕๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๖,๗๑๔ คน หญิง ๑๕,๕๗๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ได้ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แก่งกระจาน	๔,๙๗๘	๓,๔๕๘	๔,๑๘๗	๓,๙๐๘	๘,๐๙๕
๒	ป่าเต็ง	๒,๗๘๑	๑,๓๔๕	๓,๗๕๖	๓,๕๐๒	๗,๒๕๘
๓	วังจันทร์	๒,๓๐๗	๙๐๔	๒,๕๕๐	๒,๕๙๔	๕,๑๔๔
๔	สองพี่น้อง	๒,๓๘๙	๑,๕๐๒	๒,๘๔๘	๒,๓๙๘	๕,๒๔๖
๕	พุทราศรี	๑,๔๑๑	๗๓๓	๑,๗๗๒	๑,๗๗๕	๓,๕๔๗
๖	ห้วยแม่เพรียง	๑,๖๙๑	๖๙๗	๒,๑๙๐	๑,๙๖๙	๔,๑๕๙
รวม		๑๕,๕๕๗	๘,๖๓๙	๑๗,๓๐๓	๑๖,๑๔๖	๓๓,๔๔๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอแก่งกระจาน, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๗ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกร และครัวเรือนทั้งหมด อำเภอแก่งกระจาน

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอแก่งกระจาน, พ.ศ.๒๕๖๕

๖.๔ การศึกษา

อำเภอแก่งกระจาน มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง แยกออกเป็น

๖.๔.๑ โรงเรียนประถมศึกษา

(๑)โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง

-โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา ม.๓ ต.วังจันทร์

-โรงเรียนป่าเต็งวิทยา ม.๔ ต.ป่าเต็ง

(๒) โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๒๗ แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

- ๑) โรงพยาบาลอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง
- ๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน ๙ แห่ง
- ๓) โรคที่เป็นส่วนมาก ได้แก่ โรคไข้หวัด มาลาเรีย

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

- ๑) วัดจำนวน ๑๕ แห่ง
- ๒) ที่พักสงฆ์จำนวน ๙ แห่ง
- ๓) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีข้าวห่อกระเหียง ประเพณีเล่นกลองรำ

ของชาววังจันทร์ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ฯลฯ

โครงการสำคัญที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอแก่งกระจานจำนวน ๓ โครงการ

- ๑) โครงการพระราชดำริมีจำนวน ๒ โครงการ

(๑)โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริตั้งอยู่ตำบลป่าเต็งอำเภอแก่งกระจาน (และตำบลห้วยสัตว์ใหญ่อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์) มีวัตถุประสงค์คือ

- รักษาความปลอดภัยบริเวณพื้นที่ชายแดน
- จัดที่ดินทำกินให้ราษฎรที่ยากจน
- ป้องกันการบุกรุกทำร้ายป่า

(๒)โครงการสหกรณ์การเกษตรตามโครงการพัฒนาห้วยแม่เพรียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ ๔,๕,๖ ตำบลห้วยแม่เพรียงอำเภอแก่งกระจานมีวัตถุประสงค์คือ

- เพื่อพัฒนาทางด้านจิตใจของราษฎรให้มีความรักสามัคคีต่อกัน
- เพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการ
- การจัดรูปที่ดินให้แก่ราษฎรทำกินเพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายป่า
- พัฒนาที่ดินทำกินของราษฎรให้มีความอุดมสมบูรณ์
- เพื่อพัฒนาสนับสนุนให้ราษฎรรวมตัวกันในรูปสถาบันการเกษตร

- (๓) โครงการพัฒนาบ้านโป่งลึก - บางกลอย

เนื่องจากบ้านบางกลอยหมู่ที่ ๑ และบ้านโป่งลึกหมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียงพื้นที่ตั้งในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเพื่อแก้ปัญหาการบุกรุกถือครองป่าต้นน้ำแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรีอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจึงจัดทำโครงการอพยพราษฎรลงมาจากบ้านบางกลอยโดยจัดสรรที่ดินทำกินครอบครัวละ ๕-๗ ไร่พร้อมสร้างบ้านให้อยู่ครอบครัวละ ๑ หลังรวม ๕๗ หลังในพื้นที่ตรงกันข้ามกับบ้านโป่งลึกโดยมีแม่น้ำเพชรบุรีแบ่งเขตหมู่บ้าน

- ต่อมาเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้เสด็จมาประทับ ณ พระราชวังไกลกังวลอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พระองค์ทรงทราบเรื่องดังกล่าวจากผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีจึงทรงมีพระราชดำริให้ส่วนราชการเข้าไปพัฒนาหมู่บ้านดังกล่าวทั้ง ๒ หมู่บ้านซึ่งในครั้งแรกได้มอบเงินส่วนพระองค์เพื่อใช้จ่ายในโครงการเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทโดยให้พัฒนาหมู่บ้านด้านอาชีพและคุณภาพชีวิต

แหล่งท่องเที่ยว

เขื่อนดินแก่งกระจาน

เป็นเขื่อนแห่งแรกปิดกั้นแม่น้ำเพชรบุรีสร้างเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๐๕ จากการสร้างเขื่อนทำให้มีน้ำขังเกิดเป็นทะเลสาบขึ้น เป็นทะเลสาบที่มีขนาดใหญ่มียอดเขาที่กลายเป็นเกาะมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำประมาณ ๓๑,๐๐๐ ไร่ จากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จะเป็นถนนเรียบทะเลสาบ ข้างทางจะมีร้านอาหารต่างๆ มากมาย บริเวณปลายสันเขื่อนทางทิศใต้เป็นจุดหนึ่งที่มีมองเห็น เว็่นน้ำได้กว้างไกล มีทิวทัศน์สวยงาม นอกจากนี้ยังเป็นจุดชมพระอาทิตย์ที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในเขื่อนแก่งกระจาน

เขาพะเนินทุ่ง (ทะเลหมอก) เป็นยอดเขาสูงที่สุดแห่งหนึ่งในพื้นที่ป่าแก่งกระจานสูงถึง ๑,๒๐๗ เมตร ทำให้อากาศรอบบริเวณเย็นสบายตลอดทั้งปี เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าเขาพะเนินทุ่ง สภาพป่าโดยรอบอุดมสมบูรณ์ และเทือกเขาสลับซับซ้อน บริเวณนี้เป็นจุดชมทะเลหมอกที่สวยงามที่สุดมีให้ชมตลอดทั้งปี

น้ำตกทอทิพย์ เป็นน้ำตกที่มีความสูง ๙ ชั้น ติดต่อกับสายน้ำลดหลั่นกันมาเป็นทางยาวตามความชันของภูเขา มีน้ำไหลตลอดปี อยู่ห่างจากถนน ตรงบริเวณหลักกิโลเมตร ๓๖ ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องเดินทางเท้าเข้าสู่ น้ำตก สามารถมองเห็นจากจุดชมวิวบริเวณ กิโลเมตร ๓๘.๕ เป็นลำธารกลางป่าที่มีความงดงามยิ่ง

ตกปลา ช่วงเดือนมีนาคม ถึงเมษายนก็จะมีการแข่งขันตกปลาในอ่างเก็บน้ำแก่งกระจานซึ่งมีปลามากมายหลายชนิด โดยการล่องเรือไปตกปลาเป็นพาหนะโดยกำหนดประเภทของปลา ที่กำหนดในการแข่งขันคือ ปลากระสูบ ปลาชะโด ปลาช่อน

ล่องแก่ง เริ่มต้นการล่องแก่งเป็นการล่องเรืออย่างเป็นทางการล่องเรือชมวิวทิวทัศน์ที่ปลอดภัยกว่าการล่องแพไม้ไผ่ และยังเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ของการล่องแก่งประกอบด้วยเรือยาง เรือชูชีพ หมวกกันน็อคจะช่วยให้นักท่องเที่ยวไม่จมน้ำ หรือเรือเข้าไปในพงไม้ อาจถูกตีหรือปะทะสิ่งสำคัญทุกคนต้องฟังคำสั่งจากนายท้ายเรืออย่างเคร่งครัด

ส่องสัตว์ดูนก หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติบ้านกร่าง รอบบริเวณนี้มีสภาพป่า ริมธารป่าดิบและป่าที่กำลังฟื้นตัว พันธุ์ไม้นานาพันธุ์ สัตว์ป่าหายาก นกสวยงามหลายร้อยชนิดและผีเสื้อหลากหลายชนิดเหมาะอย่างยิ่งต่อการส่องสัตว์ดูนก

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

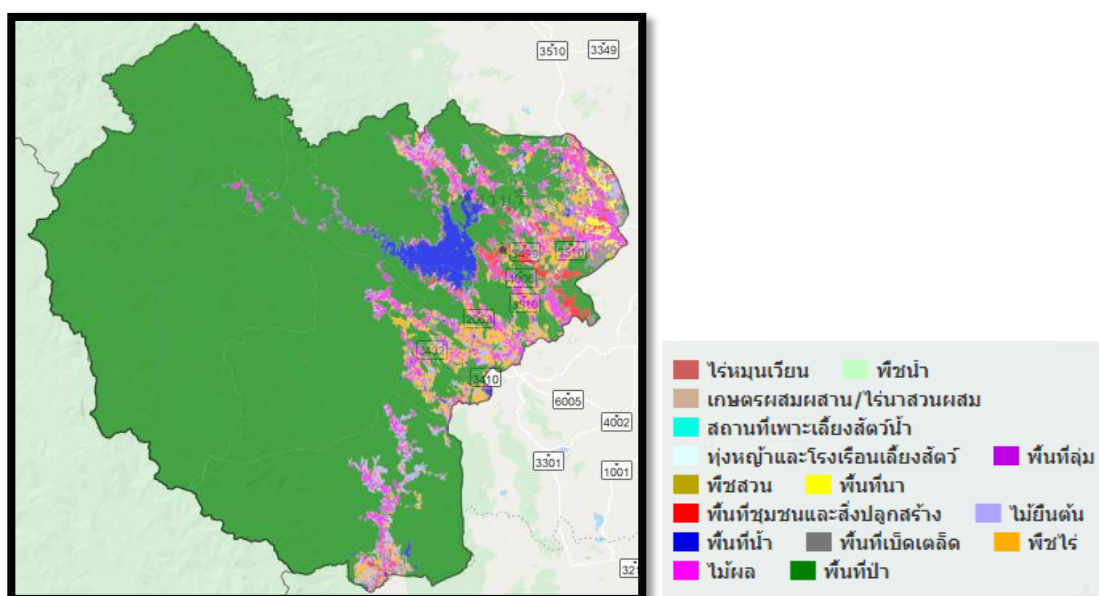
อำเภอแก่งกระจานมีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า จำนวน ๑,๓๔๘,๑๔๘ ไร่ ร้อยละ ๘๓.๗๕ รองลงมาคือพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๖๒,๒๙๕ ไร่ ร้อยละ ๓.๘๗ และพื้นที่ปลูกพืชไร่ จำนวน ๔๙,๓๗๖ ไร่ ร้อยละ ๓.๐๗

ตารางที่ ๑๑ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑,๓๔๘,๑๔๘	๘๓.๗๕
ไม้ผล	๖๒,๒๙๕	๓.๘๗
พืชไร่	๔๙,๓๗๖	๓.๐๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๒,๘๕๗	๒.๖๖
พื้นที่น้ำ	๔๑,๘๗๘	๒.๖๐
ไม้ยืนต้น	๓๒,๕๑๗	๒.๐๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๘,๗๙๘	๑.๑๗
พื้นที่นา	๖,๕๕๖	๐.๔๑
พืชสวน	๒,๘๑๑	๐.๑๗
พื้นที่ลุ่ม	๑,๐๔๘	๐.๐๗
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓,๔๖๑	๐.๒๒
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๓	๐
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑๔	๐

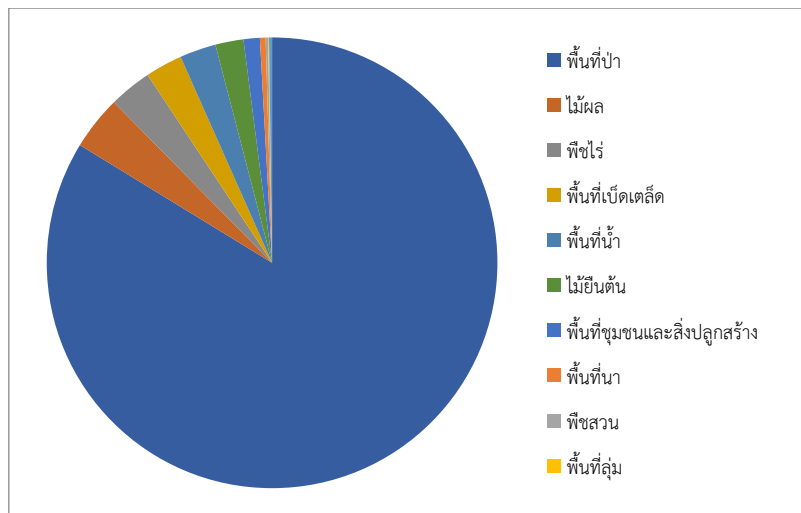
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>,๒๕๖๕

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอแก่งกระจาน

ภาพที่ ๘ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอแก่งกระจาน

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>,๒๕๖๕

ภาพที่ ๙ กราฟแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแก่งกระจาน
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๕

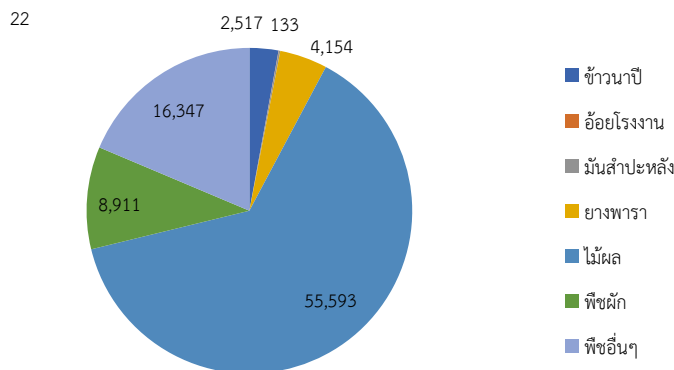
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๕๕,๕๙๓ ไร่ รองลงมาคือ พืชอื่น ๆ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๖,๓๔๗ ไร่ และ พืชผัก ๘,๙๑๑ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่ปลูกยางพารา ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแก่งกระจาน

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
แก่งกระจาน	๒๓๔,๘๘๘	-	-	๗	๘๒๙	๑๙,๒๓๕	๒,๗๗๖	๖,๕๔๔	๒๙,๓๙๑
ป่าเต็ง	๑๗๐,๙๘๐	-	-	๘	๕๖๘	๕,๗๑๐	๑,๗๘๒	๑,๐๗๒	๙,๑๔๐
วังจันทร์	๔๓,๔๖๕	๑,๓๐๑	-	-	๑๐	๘,๖๘๒	๘๕๕	๓,๔๑๕	๑๔,๒๖๓
สองพี่น้อง	๓๒๓,๙๗๔	-	-	-	๒,๒๔๖	๑๐,๒๕๗	๑,๖๕๑	๓,๗๕๕	๑๗,๙๐๙
พุนพริก	๓๖,๐๕๔	๑,๒๑๖	๒๒	-	๒๖๐	๕,๖๖๑	๙๐๗	๑,๓๖๐	๙,๔๒๖
ห้วยแม่เพรียง	๗๕๓,๔๔๘	-	-	๑๑๘	๒๔๑	๖,๐๔๘	๙๔๐	๒๐๑	๗,๕๔๘
พื้นที่รวม	๑,๕๖๒,๘๐๙	๒,๕๑๗	๒๒	๑๓๓	๔,๑๕๔	๕๕,๕๙๓	๘,๙๑๑	๑๖,๓๔๗	๘๗,๖๙๙

ที่มา :ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ,พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ที่มา :ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ,พ.ศ.๒๕๖๕

๙ องค์กร และสถาบันเกษตรกร

องค์กร และสถาบันเกษตรกรมีบทบาทในการประกอบอาชีพการเกษตรและการดำรงชีวิตของเกษตรกรซึ่งการดำเนินการด้านสถาบันเกษตรกรมีอยู่หลายกลุ่มโดยมีหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้สนับสนุนได้แก่วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอื่นๆ

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๖๘
เครื่องดื่ม	๘
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๙
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๓๕
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๖
รวม	๑๔๖

ที่มา : สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน พ.ศ. ๒๕๖๕

วิสาหกิจชุมชนของอำเภอแก่งกระจานมีทั้งหมด ๔๘ กลุ่ม (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ก.ค. ๒๕๖๕)

วิสาหกิจชุมชนตำบลวังจันทร์มี ๕ กลุ่ม ดังนี้

๑. วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์และหัตถกรรมบ้านหนองมะกอก
๒. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยบ้านหนองมะกอก
๓. วิสาหกิจชุมชนระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ อำเภอแก่งกระจาน
๔. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพบ้านหนองมะกอก

๕. วิสาหกิจชุมชนอาหารโคขุนบ้านช่อง(วังจันทร์)
 วิสาหกิจชุมชนตำบลแก่งกระจานมี ๑๒ กลุ่มดังนี้
๑. วิสาหกิจชุมชนสิ่งประดิษฐ์จากตอไม้และไม้กลึง
 ๒. วิสาหกิจชุมชนเพชรน้ำทรัพย์
 ๓. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มธนาคารต้นไม้บ้านถ้ำเสือ
 ๔. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรปลอดภัยบ้านถ้ำเสือ
 ๕. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคต้นน้ำบ้านน้ำทรัพย์
 ๖. วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกหญ้าโคเนื้อเพชรบุรี (บ้านน้ำทรัพย์)
 ๗. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปบ้านถ้ำเสือ
 ๘. วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนเพราะแพะเพชรน้ำทรัพย์
 ๙. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพบ้านถ้ำเสือ
 ๑๐. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์บ้านแม่คะเมย
 ๑๑. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีแก่งกระจาน
 ๑๒. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร: กลุ่มข้าวเกรียบสมุนไพร
- วิสาหกิจชุมชนตำบลป่าเต็งมี ๑๑ กลุ่ม ดังนี้
๑. วิสาหกิจชุมชนขนมดอกจอกบ้านปางไม้
 ๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมหวานบ้านเขาแหลม
 ๓. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำยาเอนกประสงค์บ้านป่าเต็ง
 ๔. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลป่าเต็ง
 ๕. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคนมพอเพียง
 ๖. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าเต็งเหนือ
 ๗. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านป่าเต็ง
 ๘. วิสาหกิจชุมชนเครือข่ายรวมใจตามรอยพ่อ
 ๙. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ไก่ชนพื้นเมืองบ้านป่าเต็ง
 ๑๐. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสวนป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง บ้านป่าเต็ง
 ๑๑. วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ตำบล

ป่าเต็ง

- วิสาหกิจชุมชนตำบลห้วยแม่เพรียง มี ๘ กลุ่มดังนี้
๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ตอไม้ รากไม้ บ้านหนองน้ำดำ
 ๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแก่งกระจานOTOP
 ๓. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพร ๕ ตำนอง
 ๔. วิสาหกิจชุมชนพืชผัก ผลไม้ กาแฟ ปลอดภัยพิช บ้านพุไทร
 ๕. วิสาหกิจชุมชนห้วยแม่เพรียงสามัคคี
 ๖. วิสาหกิจชุมชนผลไม้แปรรูปแก่งกระจาน
 ๗. วิสาหกิจชุมชนผลไม้แปรรูปแก่งกระจาน
 ๘. วิสาหกิจชุมชนบ้านโป่งลึก-บางกลอย
- วิสาหกิจชุมชนตำบลพุทธสวรรค์มี ๕ กลุ่มดังนี้

๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ ต.พสุพรรณ
 ๒. วิสาหกิจชุมชนพสุพรรณโคเนื้อเพชรบุรี
 ๓. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนปศุสัตว์เพชรบุรี
 ๔. วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวอินทรีย์และแปรรูปตำบลพสุพรรณ
 ๕. วิสาหกิจชุมชนพริกแกงเผ็ดบ้านพสุพรรณ
- วิสาหกิจชุมชนตำบลสองพี่น้องมี ๗ กลุ่มดังนี้
๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจัดทำปุ๋ยชีวภาพการเกษตร
 ๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้านห้วยปลาตุ๊ก
 ๓. วิสาหกิจชุมชนโคต้นน้ำบ้านไอนดินเพชรบุรี
 ๔. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดสตรีบ้านวังวน
 ๕. วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดภัยและผ้าทอบ้านสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน๖.
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านท่าลิงลม
๗. วิสาหกิจชุมชนทรัพยากรในดินสินในสมองล้วนต้องใช้แรง
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรของอำเภอแก่งกระจานมีทั้งหมด ๕กลุ่ม (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ก.ค.**

๒๕๖๕)

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองเกตุ	หมู่ที่ ๗ ตำบลแก่งกระจาน
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปางไม้	หมู่ที่ ๙ ตำบลป่าเต็ง
๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าเต็งเหนือ	หมู่ที่ ๑ ตำบลป่าเต็ง
๔. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านถ้ำเสือ	หมู่ที่ ๓ตำบลแก่งกระจาน
๕. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านมะขามโพรง	หมู่ที่ ๓ ตำบลพสุพรรณ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

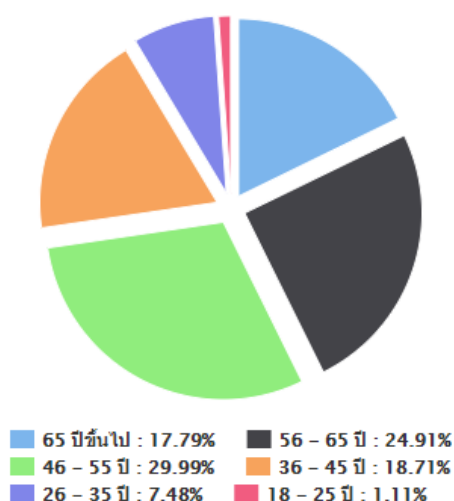
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอ แก่งกระจาน มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๗๖๑ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑,๔๒๘ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙๙ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๑ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๑ ตามลำดับ ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๘๔๗	๑๗.๗๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๘๖	๒๔.๙๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๔๒๘	๒๙.๙๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๙๑	๑๘.๗๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๕๖	๗.๔๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๕๓	๑.๑๑
รวม	๔,๗๖๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน พ.ศ. ๒๕๖๔

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

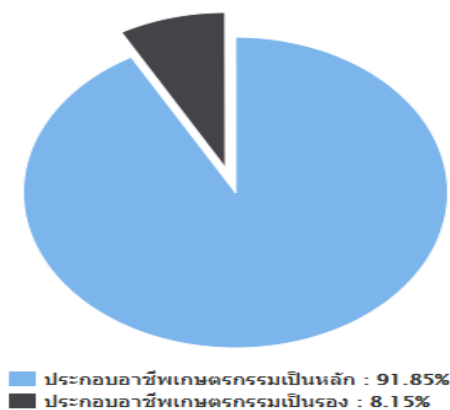
อำเภอแก่งกระจาน มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๔,๓๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๕

ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๔,๓๗๓	๙๑.๘๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๘๘	๘.๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน พ.ศ. ๒๕๖๔

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔)

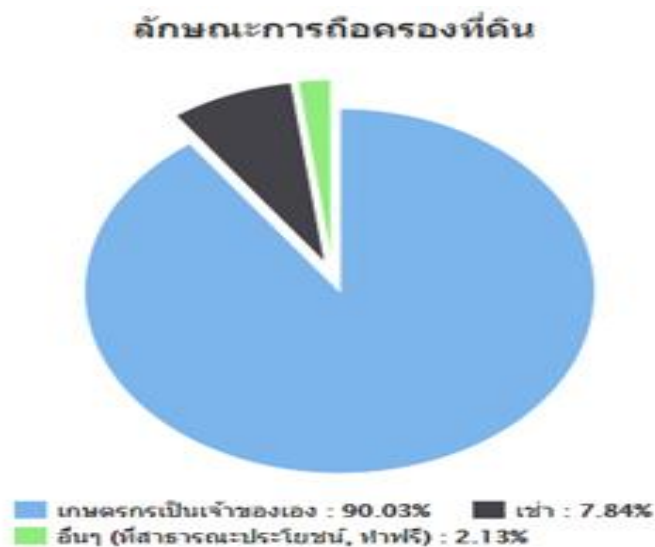
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๔๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐๓ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๒๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๔ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๔๑๐	๙๐.๐๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๑๐	๗.๘๔
เช่า	๕๗	๒.๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

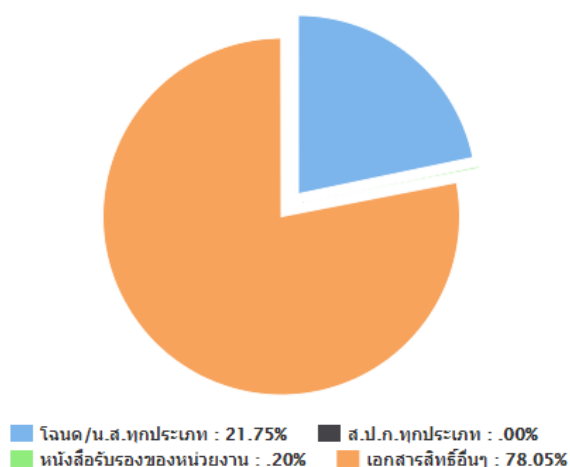
เกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๙๓๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๕ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด. จำนวน ๕๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๕ และประเภทหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๕๔๐	-	๕	๑,๙๓๘	๒,๔๑๐
ร้อยละ ๒๑.๗๕	ร้อยละ -	ร้อยละ ๐.๒	ร้อยละ ๗๘.๐๕	ร้อยละ ๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอแก่งกระจาน มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๖ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๒๗ .ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๘ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๙๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๖ แห่ง สมาชิก ๕๙๓ ราย สหกรณ์จำนวน ๓ แห่ง สมาชิก (ไม่มีข้อมูล) ราย และกลุ่มเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๒๕ ราย

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แก่งกระจาน	๑	๒๐	๒	๔๕	๑	๒๐	๒๐	๑๘๑	๑	-	๑	๒๕
สองพี่น้อง	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๑๕	๑๑	๑๐๒	-	-	๑	๒๐
วังจันทร์	๑	๒๐	๑	๒๐	๑	๒๐	๗	๗๒	๑	-	๑	๒๐
ป่าเต็ง	๑	๒๕	๑	๑๕	๑	๑๕	๑๒	๑๐๙	-	-	๑	๒๐
พุสรวรค์	๑	๓๐	๑	๒๕	๑	๒๐	๗	๖๔	๑	-	๑	๒๐
ห้วยแม่เพรียง	๑	๒๐	๑	๑๒	๑	๑๕	๙	๖๕	-	-	๑	๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอแก่งกระจาน มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๘ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๓ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
แก่งกระจาน		๒	๑		๑	๑			
สองพี่น้อง		๑			๑				๑
วังจันทร์		๒			๑	๑			
ป่าเต็ง		๑	๑		๑	๑			
พุสวรรค์	๑	๑		๑	๑				
ห้วยแม่เพรียง		๑	๑	๑	๑				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอ แก่งกระจาน มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๒ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๒ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๖ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน - ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแก่งกระจาน. จังหวัด เพชรบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
แก่งกระจาน		๑	๑	๑	๑	๑๔	๑	๑	
สองพี่น้อง					๑	๘			
วังจันทร์				๑	๑	๘	๑		
ป่าเต็ง			๑	๑	๑	๑๐			
พุสวรรค์		๑		๑	๑	๖			
ห้วยแม่เพรียง					๑	๖			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแก่งกระจาน มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนของแต่ละคน ซึ่งในอำเภอแก่งกระจาน มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
แก่งกระจาน	๑	นายสวาท เกตุมงคล	เลขที่ ๒๐๗ ม.๒ ต.แก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
สองพี่น้อง	๑	นายไวพจน์ จันทร์นาคา	เลขที่ ๓๗/๒ ม.๒ ต.สองพี่น้อง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
รวม	๒		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน, ๒๕๖๔

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

สินค้าหลัก : ไม้ผล/สับปะรด

พื้นที่เป้าหมาย : พื้นที่ปลูกพืช ๘,๗๘๖ ไร่

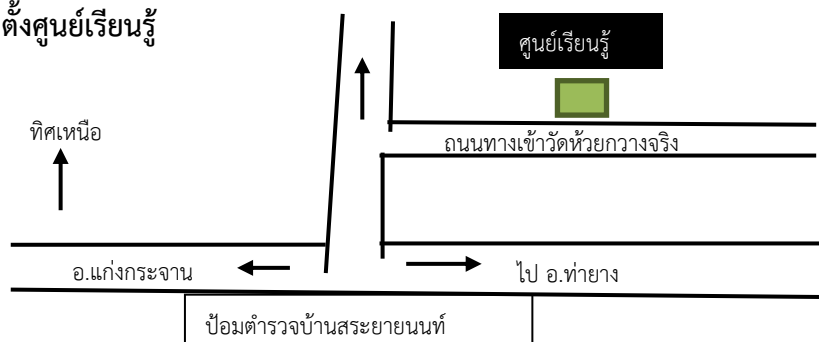
เกษตรกรเป้าหมาย : เกษตรกร ๑,๓๖๔ ราย

สถานที่ตั้ง : เลขที่ ๔ ถนนหน้าวัดห้วยกวางจริง หมู่ ๖ บ้านในคลอง ต.พุสรวรค์ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี

พิกัด : Latitude : ๑๒.๙๙๘๕๒๕๓๒ Longitude : ๙๙.๗๔๘๗๔๙๖๓

X : ๕๘๑๑๙๖ Y : ๑๔๓๗๐๙๑ Zone : ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายคำรณ ศรีแจ้ อายุ ๔๗ ปี

บ้านเลขที่ ๙๓ ม.๓ บ้านมะขามโพรง ต.พสุวรรค์ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖ ๑๔๕๗ ๐๑๗๕

สถานการณ์ของพื้นที่ :

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลพสุวรรค์ พื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกมะนาว ผัก และในฤดูการปลูกข้าว เกษตรกรจะปลูกข้าว ร้อยละ ๙๐ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) ร้อยละ ๙๗.๕๘ โดยปลูกข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้จำหน่าย แต่ประสบปัญหาการผลิตเมล็ดพันธุ์ยังไม่ได้คุณภาพ การใช้ปัจจัยการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง และโรคแมลงระบาด มีคลองส่งน้ำ การคมนาคมสะดวก

ปัจจุบัน นายคำรณ ศรีแจ้ เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้ที่ไม่รู้ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และปฏิบัติด้วยตนเอง โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) หากเกิดปัญหาในการปฏิบัติและการดำเนินงานก็จะสอบถามศึกษาค้นคว้า จากเจ้าหน้าที่ เอกสารวิชาการ ตลอดจนคู่มือต่างๆ จนรู้จริงทุกขั้นตอน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ภูมิปัญญาที่ได้จากการทดลองและปฏิบัติด้วยตนเอง

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิตพืช โดยใช้ปุ๋ยหมักและใช้สารชีวภัณฑ์

แนวทางการพัฒนา :

พัฒนาศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมีสนับสนุนและการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต เช่น การนำเทคโนโลยีการผลิตมะนาวนอกฤดูทรงพุ่ม, การเสียบกิ่ง เพื่อผลิตพันธุ์ดี, วิธีการบังคับให้มะนาวออกผลนอกฤดูกาล เป็นต้น แก่เกษตรกรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และปรับเปลี่ยน กิจกรรมการผลิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเป็นต้นแบบและมีความพร้อมในการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การเพาะพ่อแม่พันธุ์แทนแดง, การเลี้ยงกบ, การเลี้ยงหมู, การเลี้ยงปลาในวงบ่อ

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรทั่วไปสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการผลิตได้

หลักสูตรการเรียนรู้ :

๑. การลดต้นทุนการผลิตไม้ผล, พืชผัก
๒. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพดี

ฐานเรียนรู้ต่างๆ

๑. ฐานเรียนรู้การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ

๒. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงปลาตกในวงบ่อ

๓. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงสุกร

๔. ฐานเรียนรู้การผลิตแหนแดง

๕. ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก

ผลลัพธ์ :

เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน ในอำเภอแก่งกระจาน และเป็นที่ปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยได้เรียนรู้จากของจริง ปฏิบัติจริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีหลักสูตรการเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ และบริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งอำเภอแก่งกระจานเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักและไม้ผล เกษตรกรส่วนใหญ่ทำสวนมะนาวเป็นหลัก แต่พบว่าปัญหาการผลิตมะนาวในพื้นที่นี้คือ ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรในพื้นที่ตำบลพุทธสวรรค์ ทุกครัวเรือนจะปลูกมะนาวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักโดยปลูกเพื่อจำหน่ายส่วนมากเป็นการผลิตมะนาวนอกฤดู แต่ประสบปัญหาการผลิตไม่ได้คุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด การใช้ปัจจัยการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง ทำให้การมี ศพก.ในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากความรู้ด้านการเกษตรแล้วยังมีความรู้จากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เกิดความสามัคคีกันและแบ่งปันกันด้านความรู้และปัจจัยการผลิต

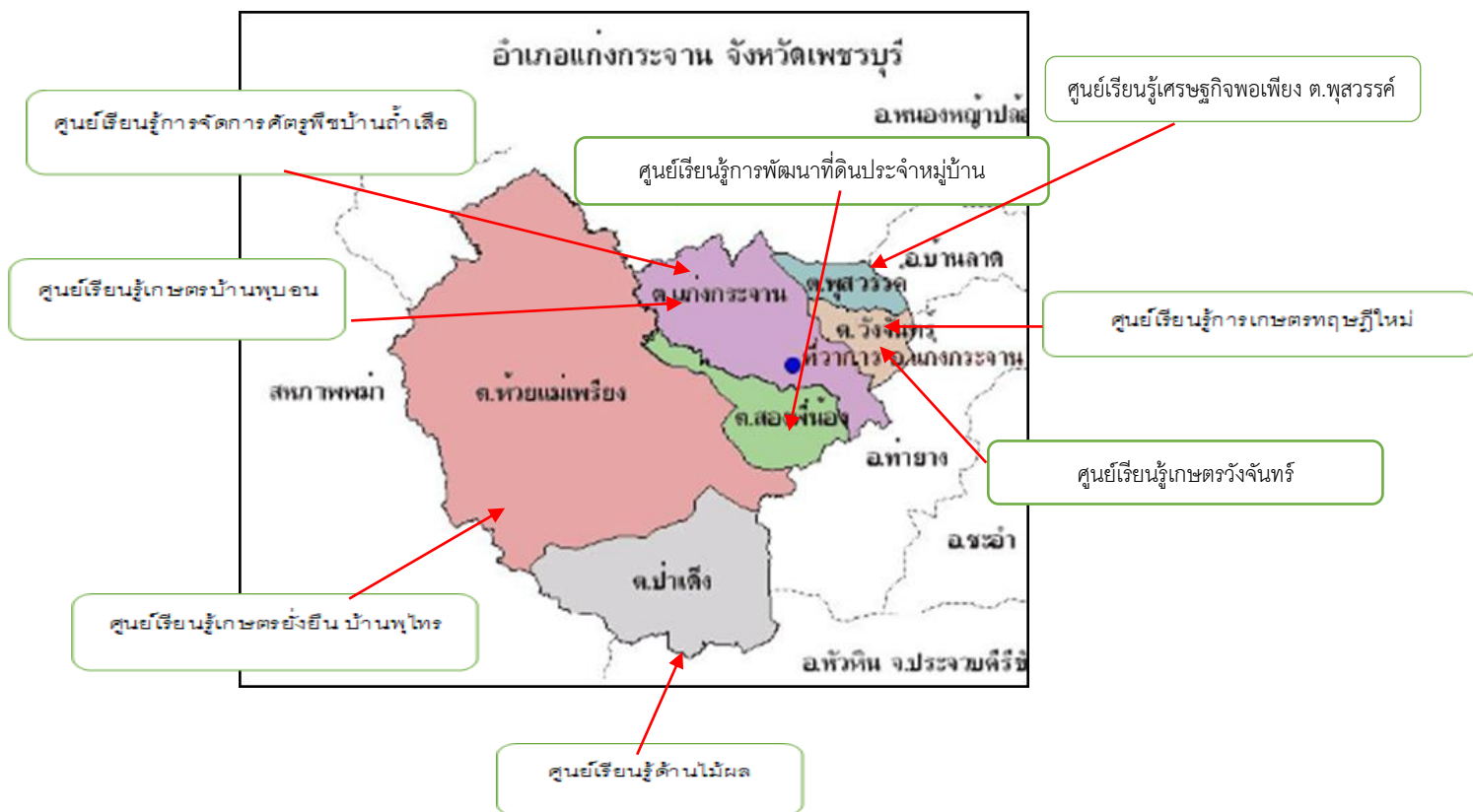
สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต : ผลผลิตข้าว ๖๐๐ กิโลกรัม แปรรูปเป็นข้าวสารได้ ๔๕๐ กิโลกรัม ใช้มีเครื่องสีข้าวของกลุ่มที่ได้รับงบประมาณจากโครงการเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกรรายย่อย ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ได้ทั้งข้าวสาร ปลายข้าวและรำ และข้าวสารจำหน่ายโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และร้านค้าชุมชน ในราคากิโลกรัมละ ๑๕ บาท คงเหลือเป็นรายได้สุทธิ ๖,๗๕๐ บาท/ไร่

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๒ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินประจำหมู่บ้าน	การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้จากธรรมชาติ	๒	สองพี่น้อง	นายไวพจน์ จันทรรักษา	๐๘ ๖๑๓๘ ๐๐๖๕
๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรวังจันทร์	การผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง	๒	วังจันทร์	นายคงเดช บัวเจริญ	๐๘ ๙๕๔๗ ๑๖๕๕
๓	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรทฤษฎีใหม่ อ.แก่งกระจาน	โคขุนพันธุ์ดี	๓	วังจันทร์	นายวิรัตน์ นุชอ่อง	๐๘ ๗๔๑๕ ๖๗๑๓
๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชบ้านถ้ำเสือ	เกษตรผสมผสาน	๓	แก่งกระจาน	นายอนุชาติ แสงมณี	๐๘ ๖๑๖๘ ๗๖๒๐
๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรบ้านพุบอน	เกษตรผสมผสาน	๑๓	แก่งกระจาน	นายสมชาย ปวงชาติ	๐๙ ๘๗๑๗ ๕๑๑๙
๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	การลดต้นทุนในการทำเกษตรประเภทไม้ผล	๕	ป่าเต็ง	นายประจวบ ชุมจิตร	๐๘ ๕๗๐๔ ๒๕๘๐
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรยั่งยืน หมู่ที่ ๓ บ้านพุไทร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร	๓	ห้วยแม่เพรียง	นายหาญณรงค์ แก้วเกตุ	๐๘ ๙๕๕๑ ๓๘๙๖
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านนากรวย	เกษตรผสมผสาน	๕	พุสวรรค์	นางแพรวดา เอรารวรรณ์	๐๙ ๒๙๓๔ ๒๕๗๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๔

ภาพที่ ๕ แสดงศูนย์เครือข่ายฯ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอบ้านแหลม มีทั้งหมด ๓ แปลง โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้

- ๑) กลุ่มแปลงใหญ่มะนาว
- ๒) กลุ่มแปลงใหญ่หญ้าเนเปียร์ (บ้านน้ำทรัพย์)
- ๓) กลุ่มแปลงใหญ่โคเนื้อ

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่มะนาวอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๘๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๒๖๐ บาท/ไร่
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๑๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงความต้องการของตลาด
๒. เพิ่มมูลค่าผลผลิตและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิต

ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มะนาวอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม	มะนาว											
	ม.ค.	ก.พ.	ม.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. เตรียมดิน				←	→							
๒. ค่าสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช							←	→				
๓. ค่าแรงงานฉีดพ่นสารเคมี		←	→									
๔. ค่าปุ๋ยคอก,ปุ๋ยเคมี		←	→									
๕.ค่าปุ๋ยเคมีรวมทุกสูตร								←	→			
๖. ค่าแรงงานพ่นสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช		←	→									
๗. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ	←	→										
๘.ค่าขนส่งไปขาย	←	→										

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	วังจันทร์	แปลงใหญ่มะนาว หมู่ ๒,๔,๖ ต.วังจันทร์	มะนาว	๕๐	๓๐๐	นางวินัย สีปาน	๐๘๐-๖๒๔-๒๓๖๑
๒	พุนสุวรรค์	แปลงใหญ่โคเนื้อ หมู่ ๔ ต.พุนสุวรรค์ อ.แก่งกระจาน	หญ้าเนเปียร์	๒๒	๓๕๐	นายบรรเทิง นวมภักดี	๐๘๑-๙๘๖-๓๙๐๔
๓	แก่งกระจาน	แปลงใหญ่หญ้าเนเปียร์ ม.๙ ต.แก่งกระจาน	โคเนื้อ	๓๑	๓๑๐	นางพ้องศรี เปี่ยมทอง	๐๙๒-๗๓๐๗๓๒๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, ๒๕๖๔

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตรและพืชเศรษฐกิจ

(๑) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอแก่งกระจานมีแหล่งน้ำธรรมชาติจากแม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรี และลำห้วยต่าง ๆ ที่ไหลผ่านในบางหมู่บ้าน และยังมีอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร เนื่องจาก

ไม่ใช่พื้นที่เขตชลประทาน ทำให้บางพื้นที่ทำการเกษตรขาดน้ำส่วนใหญ่ต้องอาศัยน้ำฝนทำการเกษตรจึงมีการแก้ปัญหาโดยในหมู่บ้านจะมีการขุดอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กไว้กักเก็บน้ำฝนและใช้เองภายในหมู่บ้าน

(๒) ทรัพยากรดิน

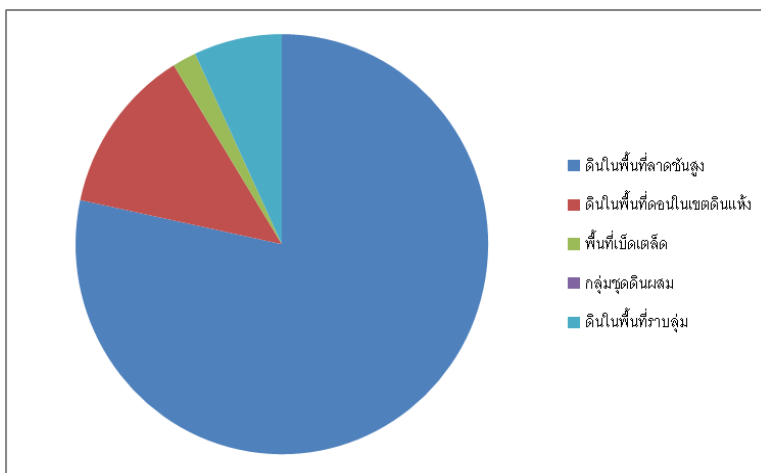
พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอแก่งกระจานจะเป็นพื้นที่ภูเขาและเทือกเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอนมีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้ว แต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโคลนกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ดังนั้น การทำการเกษตรของเกษตรกรจึงต้องมีการปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกก่อนส่วนใหญ่จะปลูกพืชประเภทพืชไร่ และไม้ผล

สภาพดินที่พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นล่างของเนิน หรือหุบเขา ซึ่งมีอยู่บริเวณตำบลพุสวรรค์ และตำบลวังจันทร์ ที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิดที่เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ ไม่แน่นอน เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วยจะมีความเหมาะสมในการปลูกข้าว ซึ่งจะพื้นที่ลักษณะแบบนี้ไม่มากในอำเภอแก่งกระจาน

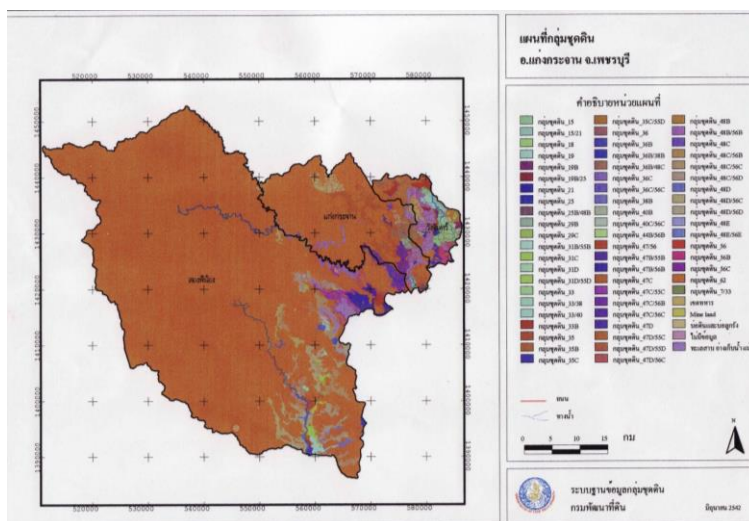
ตารางที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑,๒๗๖,๕๑๓	๗๘
ดินในพื้นที่ค่อนข้างลาดชัน	๒๐๙,๒๕๒	๑๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๓๐,๔๓๓	๑
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๑๒,๕๘๙.๔๕	๗
รวม	๑,๖๒๘,๗๘๗.๔๕	๑๐๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑

ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑

ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

๒) ทรัพยากรน้ำ

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอุทยานแห่งชาติที่สมบูรณ์เป็นป่าต้นน้ำลำธารของกลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผาที่สวยงาม ทั้งเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีพื้นที่มากที่สุดของประเทศ คือมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๙๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๘๒๑,๘๗๕ ไร่ ๑.๘ ล้านไร่ ได้รับการประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๔ โดยกำหนดพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำและป่าเหนือเขื่อนแก่งกระจานเป็นเขตอุทยานฯ เป็นต้นน้ำลำธารของแม่น้ำหลายสาย พื้นที่ส่วนใหญ่ของอุทยานฯ เป็นภูเขาสลับซับซ้อนอยู่ในเทือกเขาตะนาวศรี สภาพภูมิประเทศเป็นป่าดิบชื้น ยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานฯ คือยอดเขาขงันนิกยวงตอง อยู่ในเขตรอยต่อประเทศพม่าและไทย มีความสูง ๑,๕๑๓ เมตร รองลงมาคือยอดเขาพะเนินทุ่ง ซึ่งมีความสูง

๑,๒๐๗ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง จากสันเขื่อนแก่งกระจาน มีถนนเลียบบอกมาทางซ้ายมือเป็นระยะทาง ๓ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ

อำเภอแก่งกระจาน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก และมีแหล่งน้ำต่างๆที่ใช้ในการทำเกษตร ดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสิ้น ๒๑๒ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

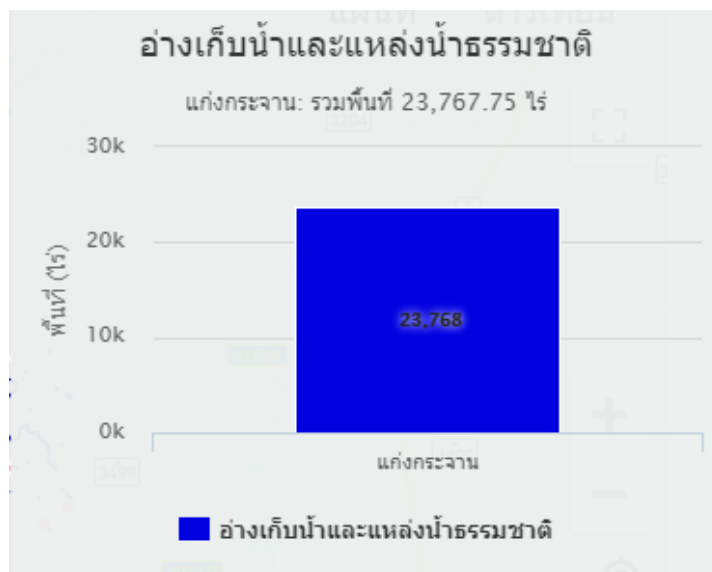
ตำบลแก่งกระจาน	จำนวน ๖๐ บ่อ
ตำบลสองพี่น้อง	จำนวน ๓๘ บ่อ
ตำบลวังจันทร์	จำนวน ๕๒ บ่อ
ตำบลป่าเต็ง	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลพุทธสวรรค์	จำนวน ๑๒ บ่อ

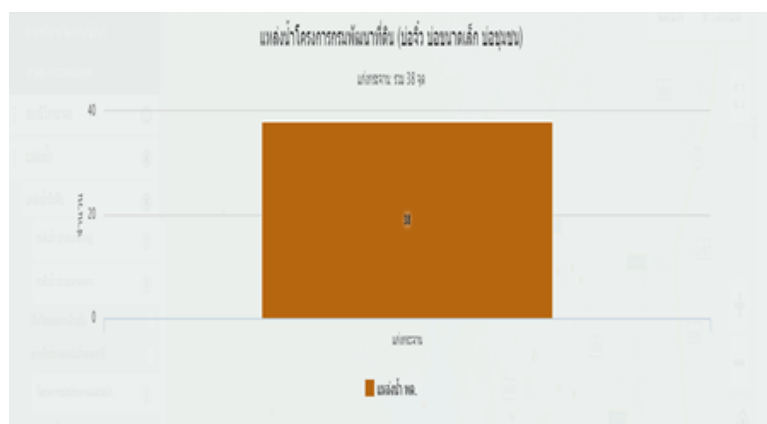
ภาพที่ ๑๘ แหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำผิวดิน (พื้นที่ชลประทาน), ๒๕๖๔
ที่มา : กรมชลประทาน, ๒๕๖๔

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำผิวดิน (อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ), ๒๕๖๔
 ที่มา : กรมชลประทาน, ๒๕๖๔

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำผิวดิน (บ่อจิว บ่อขนาดเล็ก บ่อชุมชน), ๒๕๖๔
 ที่มา : กรมชลประทาน, ๒๕๖๔

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI – ไม่มี /ภูมิปัญญาท้องถิ่น (พืช/ประมง/ปศุสัตว์)

พื้นที่ตามแนวเทือกเขาส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกพืชไร่ซึ่งได้แก่สับปะรดซึ่งเป็นพืชไร่และเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดีพันธุ์ที่ปลูกคือปัตตาเวียส่วนบริเวณที่เป็นที่ราบเกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บริเวณพื้นที่ต่ำใกล้แหล่งน้ำจะปลูกไม้ผลเช่นมะนาวแป้นกล้วย ทุเรียน เงาะ กาแฟ ลำไย ขนุน และพืชผักต่างๆด้านปศุสัตว์เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมโคเนื้อ และเริ่มมีการเลี้ยงผึ้งโพรงขึ้นในตำบลแก่งกระจาน นอกจากนี้ยังมีบางส่วนที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

พื้นที่เป็นที่ราบ หรือสลับกับภูเขาเป็นบางส่วน เกษตรกรนิยมปลูกกล้วยน้ำว้า มะนาวพันธุ์แป้น มะเขือ ถั่วฝักยาว พริก และนาข้าว

พื้นที่บริเวณเขื่อนแก่งกระจานจะมีเกษตรกรจับปลาจากในเขื่อนเพื่อจำหน่ายเป็นสัตว์น้ำสด และนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ปลาต้ม ปลาแดดเดียว เป็นต้น

สถานการณ์ปัจจุบันพืชหลักเป็นที่ต้องการของตลาด ได้แก่ ทุเรียน เงาะ สับปะรด มะนาว ผักกูด และข้าว โดยในพื้นที่แต่ละตำบลจะมีพืชที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นต่างกันตามสภาพพื้นที่

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ(พืช/ประมง/ปศุสัตว์)

๑.๔.๑ ทุเรียน

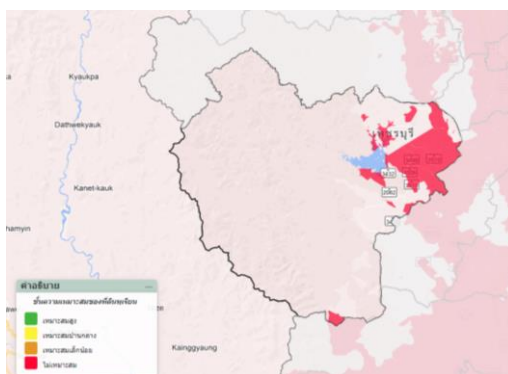
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกทุเรียนจำนวน ๒๑๙.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๙

ตารางที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอ	๐	๐	๐	๑๓๙,๗๑๘	๑๓๙,๗๑๘
แก่งกระจาน	๐	๐	๐	๕๘,๙๖๗	๕๘,๙๖๗
วังจันทร์	๐	๐	๐	๔๑,๕๗๐	๔๑,๕๗๐
สองพี่น้อง	๐	๐	๐	๑๘,๖๒๐	๑๘,๖๒๐
ทิวสวรรค์	๐	๐	๐	๑๕,๓๐๓	๑๕,๓๐๓
ป่าเต็ง	๐	๐	๐	๕,๒๕๘	๕,๒๕๘

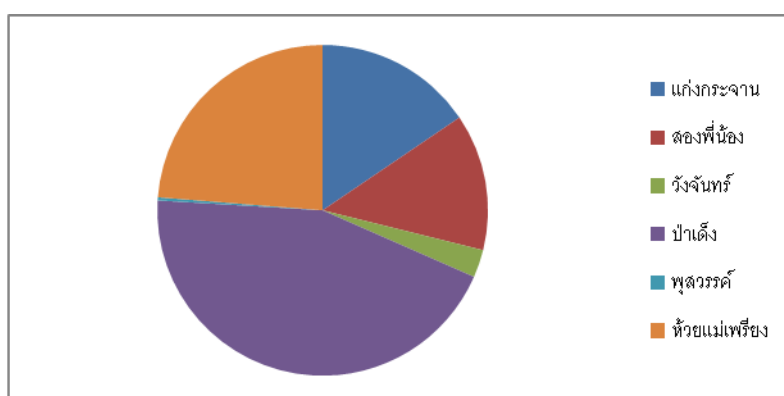
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนในชั้นความเหมาะสม
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูก

จากพื้นที่ปลูกทุเรียน จำนวน ๔,๒๔๕ ไร่ ๒,๓๓๕ ในปี ๒๕๖๔ ในพื้นที่อำเภอแก่งกระเจาน มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ จำนวน ๔๖๐,๐๐๐ กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย ๒๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ย ๘๐ บาท/กิโลกรัมรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	แก่งกระเจาน	๖๕๘
๒	สองพี่น้อง	๕๖๗
๓	วังจันทร์	๑๑๕
๔	ป่าเต็ง	๑,๘๘๒
๕	พุสวรรณค์	๑๓
๖	ห้วยแม่เพรียง	๑,๐๐๗
	รวม	๔,๒๔๕

ภาพที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

(๓) พื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแก่งกระเจานมีพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๑๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ไม่เหมาะสมจำนวน ๒๑๙ ไร่ ร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอแก่งกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอ	๐	๐	๐	๒๑๙	๒๑๙
แก่งกระเจาน	๐	๐	๐	๒๑๔	๒๑๔
วังจันทร์	๐	๐	๐	๐	๐
สองพี่น้อง	๐	๐	๐	๐	๐
พุสวรรณค์	๐	๐	๐	๐	๐
ป่าเต็ง	๐	๐	๐	๕	๕

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

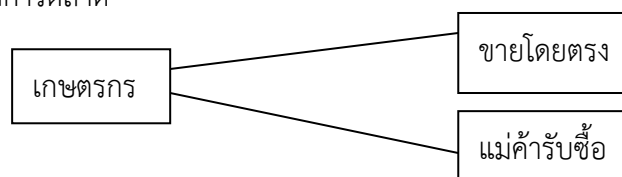
๕) ต้นทุนการผลิตทุเรียน

ที่	รายการ	จำนวน (บาท)	หมายเหตุ
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๐๐	
๒	ค่าสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช	๔,๐๐๐	
๓	ค่าแรงงานฉีดพ่นสารเคมี	๖๐๐	
๔	ค่าปุ๋ยคอก,ปุ๋ยเคมี	๓๖๐	
๕	ค่าปุ๋ยเคมีรวมทุกสูตร	๑,๘๐๐	
๖	ค่าแรงงานพ่นสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช	๒,๘๐๐	
๗	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ	๗๒๐	
๘	ค่าขนส่งไปขาย	๖๐๐	
	รวม	๑๑,๓๘๐	

๖) สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

มีทั้งพ่อค้าแม่ค้ามารับซื้อที่สวนทุเรียน และขายเอง ราคาประมาณกิโลกรัมละ ๘๐ บาท ราคาขายส่งพ่อค้าแม่ค้าที่มารับซื้อที่สวน

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๒๕ แสดงวิถีตลาดทุเรียน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแก่งกระจาน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านด้านเกษตรผสมผสาน จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ด้านเกษตรผสมผสาน

การใช้นวัตกรรม หรือ เทคโนโลยีการผลิต หรือ มีการปรับปรุงวิธีการผลิต

- การใช้ปุ๋ยสั่งตัดโดยการวิเคราะห์ดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์

- การใช้ปุ๋ยสั่งตัดลดต้นทุน เพราะเมื่อเราวิเคราะห์ดิน รู้ค่าความเป็นกรด-ด่าง และธาตุอาหารที่มี

อยู่ในดินแล้ว เราสามารถใช้แม่ปุ๋ยที่ผสมเองตรงกับความต้องการของพืช

- การใช้ระบบน้ำหยด เป็นการประหยัดการใช้น้ำ

ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมชาย ปวงชาติ	๑๔	แก่ง	แก่งกระจาน	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑.๔.๒ มะนาว

(๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

สภาพพื้นที่ มะนาว สามารถปลูกได้ทั้งในที่ดอนและที่ลุ่ม ซึ่งต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขัง สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๗๕๐ เมตร ความลาดเอียงของพื้นที่ไม่เกิน ๓๐ เปอร์เซ็นต์ อยู่ใกล้แหล่งน้ำ มีการคมนาคมสะดวกและต้องอยู่ห่างจากแหล่งปลูกมะนาวหรือส้มเดิมที่มีการระบาดของโรคที่มีแมลง เป็นพาหนะอย่างน้อย ๑๐ กิโลเมตร

ลักษณะดิน มะนาวชอบดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดี มีค่าความเป็นกรด-ด่าง อยู่ระหว่าง ๕.๕-๖.๕ มีความอุดมสมบูรณ์สูง ปริมาณอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่า ๓ เปอร์เซ็นต์ ความลึกของระดับหน้าดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และมีระดับน้ำใต้ดินไม่ควรสูงกว่า ๑ เมตร

หมายเหตุ ควรมีการวิเคราะห์ดินเพื่อทราบค่าความเป็นกรด-ด่าง / ปริมาณธาตุอาหาร / ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ฯลฯ ก่อนตัดตัดสินใจปลูก

สภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิเหมาะสมเฉลี่ยประมาณ ๒๖-๓๒ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ มิลลิเมตรต่อปี มะนาวจะชอบแดดจัด และมีปริมาณแสงไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมงต่อวัน

แหล่งน้ำ มะนาวต้องการปริมาณน้ำที่เพียงพอสำหรับใช้ตลอดปี

การดูแลรักษา

๑. **การให้น้ำ** ต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่ปลูกใหม่ๆ ควรให้น้ำ วันละครั้งเป็นอย่างน้อย (กรณีฝนไม่ตก) หลังจากปลูกประมาณ ๑๕ วัน มะนาวสามารถตั้งตัวได้แล้ว ให้น้ำเดือนละ ๒-๓ ครั้ง และควรหาวัสดุมาคลุมดินบริเวณโคนต้นเพื่อช่วยรักษาความชื้น

๒. การใส่ปุ๋ย

๒.๑ หลังจากมะนาวอายุได้ ๓-๔ เดือน ควรใส่ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ประมาณต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม กรณีใส่ปุ๋ยเคมีควรใส่หลังจาก พรวนดินกำจัดวัชพืชแล้ว โดยใส่บริเวณรอบทรงพุ่ม แล้วก็ให้น้ำตามเพื่อให้ปุ๋ยละลาย

๒.๒ เมื่อมะนาวอายุ ๑ ปี ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ประมาณ ต้นละ ๓๐๐ กรัม และเมื่อมะนาวอายุ ๒ ปี ก็เพิ่มปริมาณปุ๋ยโดยใส่ปีละ ๒ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๑ กิโลกรัม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความอุดมสมบูรณ์ของต้น และเมื่อมะนาวอายุย่างเข้าปีที่ ๓ ก็จะมีเริ่มให้ผลผลิต

๒.๓ ช่วงระยะก่อนออกดอกประมาณ ๑-๒ เดือน ให้ใส่ปุ๋ย สูตรที่มีฟอสฟอรัสสูง เช่น สูตร๑๒-๒๔-๑๒ หรืออาจใช้ปุ๋ยสูตร ๓-๑๐-๑๐ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตในระยะที่ยังไม่ออกดอก และใช้สูตร ๐-๕๒-๓๔ ในระยะเร่งการออกดอก ประมาณ ๐.๕-๑ กิโลกรัม/ต้น ปริมาณที่ใช้ ขึ้นอยู่กับอายุของต้นพืช โดยใส่ในปริมาณครึ่งหนึ่งของอายุต้น

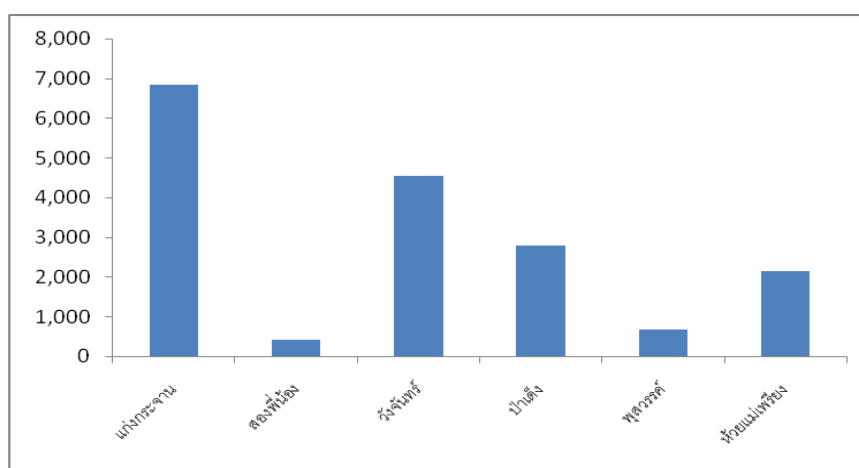
หมายเหตุ : ยังไม่ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสมในการปลูกมะนาว

(๒) พื้นที่ปลูก

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่การปลูกมะนาว จำนวน ๑๗,๔๑๒ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลแก่งกระจาน จำนวน ๖,๘๔๘ ไร่ จำนวน ๕๔๘ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลวังจันทร์ จำนวน ๔,๕๔๐ ไร่ จำนวน ๓๔๙ ครัวเรือน และตำบลป่าเต็ง จำนวน ๒,๗๗๘ ไร่ จำนวน ๓๘๘ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	แก่งกระจาน	๖,๘๔๘
๒	สองพี่น้อง	๔๒๕
๓	วังจันทร์	๔,๕๔๐
๔	ป่าเต็ง	๒,๗๗๘
๕	พุนพริก	๖๗๒
๖	ห้วยแม่เพรียง	๒,๑๔๙
	รวม	๑๗,๔๑๒

ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่การปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ปลูกมะนาวจำนวน ๑๗,๔๑๒ ไร่ ๒,๓๒๔ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากในตำบลแก่งกระจาน จำนวน ๖,๘๔๘ ไร่ ๕๔๘ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลวังจันทร์ จำนวน ๒,๗๗๘ ไร่ ๓๘๘ ครัวเรือน และตำบลห้วยแม่เพรียง จำนวน ๒,๑๔๙ ไร่ ๓๑๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกมะนาว อำเภอแก่งกระจาน ปี ๒๕๖๔

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แก่งกระจาน	๕๔๘	๖,๘๔๘	๔,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๔.๕
สองพี่น้อง	๕๒๖	๔๒๕	๓๘๐	๑,๙๐๐	๔.๕
วังจันทร์	๓๔๙	๔,๕๔๐	๔,๐๐๐	๒,๐๐๐	๔.๕
ป่าเต็ง	๓๘๘	๒,๗๗๘	๒,๕๐๐	๑๒,๕๐๐	๔.๕
พุสรวรค์	๒๑๑	๖๗๒	๖๕๐	๓,๒๕๐	๔.๕
ห้วยแม่เพรียง	๓๑๙	๒,๑๔๙	๑,๙๐๐	๙,๕๐๐	๔.๕
รวม	๒,๓๒๔	๑๗,๔๑๒	๒,๓๓๕	๕๘๓.๗๕	(เฉลี่ย) ๔.๕

๓) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

ในพื้นที่นิยมปลูกมะนาวโดยปลูกจากต้นที่เพาะเมล็ด เพราะอายุของต้นจะยืนถึง ๑๕ ปี สามารถเก็บผลผลิตได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ถ้าเป็นกิ่งตอนอายุจะสั้นประมาณ ๕ ปีจะตายต้องใช้เวลาปลูกใหม่ มีการใช้น้ำส้มควันไม้เพื่อป้องกันแมลงและบำรุงต้นมะนาวทำให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ

๔) ปฏิทินการปลูก/การผลิต

ม.ค.-ก.พ.	มี.ค.-เม.ย.	พ.ค.-ก.ค.	ส.ค.-ต.ค.	พ.ย.-ธ.ค.
ออกใบอ่อน	ออกช่อดอก	ผลเจริญเติบโต	เก็บเกี่ยวผลผลิต	ตัดแต่งกิ่ง
ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง	ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง	ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21	-	ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15
ให้น้ำสม่ำเสมอ	ให้น้ำสม่ำเสมอ	ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง	-	-
-	ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15	-	-	-

๕) ต้นทุนการผลิตมะนาว / ไร่

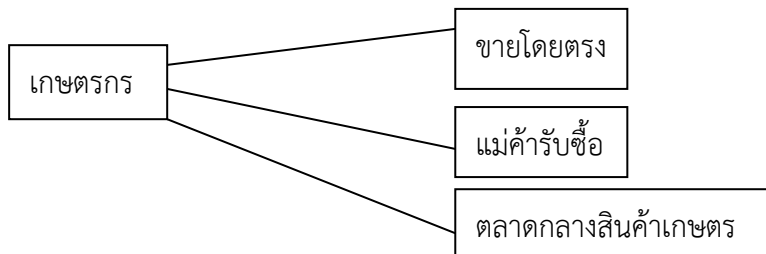
ที่	รายการ	บาท	หมายเหตุ
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๐๐	
๒	ค่าพันธุ์	๖๗๕	
๓	ค่าแรงปลูก	๑๐๐	
๔	ค่าสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช	๔,๐๐๐	
๕	ค่าแรงงานฉีดพ่นสารเคมี	๖๐๐	
๖	ค่าปุ๋ยคอก,ปุ๋ยเคมี	๓๖๐	
๗	ค่าปุ๋ยเคมีรวมทุกสูตร	๑,๘๐๐	
๘	ค่าแรงงานพ่นสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช	๒,๘๐๐	
๙	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำ	๓๒๐	
๑๐	ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวตลอดไป	๑,๒๐๐	
๑๑	ค่าขนส่งไปขาย	๖๐๐	
	รวม	๑๓,๓๓๕	

หมายเหตุ คัดต้นทุนมะนาวอายุปีที่ ๓ ขึ้นไป

๖) สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

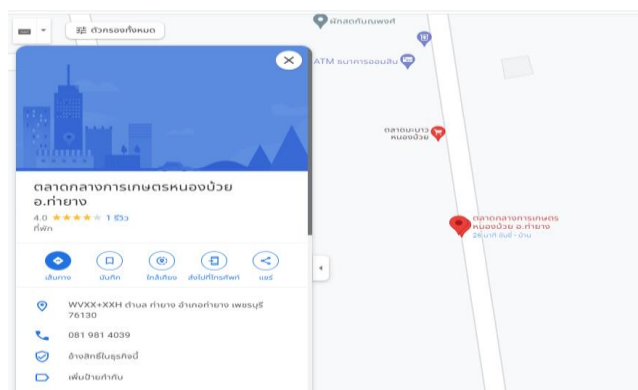
মনানানাไปขายตลาดกลางการเกษตรหนองบัวอำเภอนายางและตลาดนัดสหกรณ์การเกษตรบ้านลาดอำเภอบ้านลาดขณะเดียวกันก็จะมีแม่ค้ารับซื้อจากรายเล็กรายน้อยเพื่อรวบรวมไปขายในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๒๗ แสดงวิถีตลาดมะนาว อำเภอกำแพงกระเจจาน จังหวัดเพชรบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อ

ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งรับซื้อมะนาว (ตลาดหนองบัว อำเภอนายาง จังหวัดเพชรบุรี)

๑.๔.๓ สับปะรด

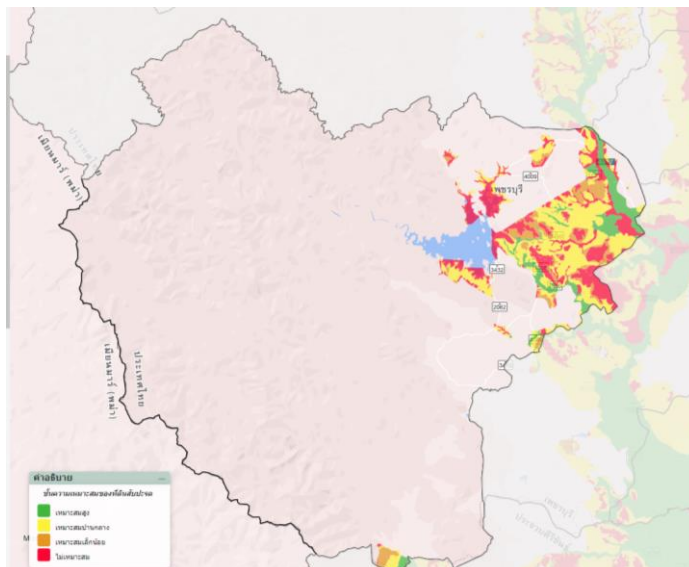
(๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

อำเภอกำแพงกระเจจานมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรดทั้งหมด ๑๓๙,๗๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๙,๔๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๗,๘๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๑

ตารางที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด อำเภอกำแพงกระเจจาน

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรด (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอกำแพงกระเจจาน	๑๙,๔๓๗	๕๗,๘๕๐	๑๘,๔๙๙	๕๓,๙๒๒	๑๓๙,๗๐๘
กำแพงกระเจจาน	๓,๙๔๕	๒๓,๗๑๗	๗,๘๕๖	๒๓,๔๔๗	๕๘,๙๖๕
วังจันทร์	๘,๔๓๕	๑๗,๓๕๘	๕,๗๗๒	๑๐,๐๐๓	๔๑,๕๖๘
สองพี่น้อง	๒,๕๔๗	๘,๙๐๕	๑,๙๖๕	๕,๒๐๒	๑๘,๖๑๙
พสุพรรณ	๓,๔๖๘	๕,๘๕๙	๘๑๔	๕,๑๕๙	๑๕,๓๐๐
ป่าเต็ง	๑,๐๔๒	๒,๐๑๑	๒,๐๙๒	๑๑๑	๕,๒๕๖

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

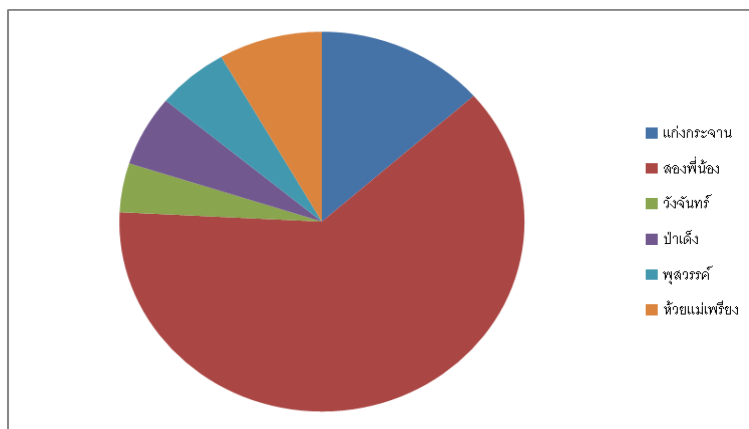
ภาพที่ ๒๙ แสดงชั้นความเหมาะสมของที่ดินสำหรับสับปะรด
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูก

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ปลูกสับปะรดจำนวน ๑๕,๕๗๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสองพี่น้อง จำนวน ๙,๗๐๐ ไร่ รองลงมาคือตำบล แก่งกระจาน จำนวน ๒,๑๐๐ ไร่ และตำบลห้วยแม่เพรียง จำนวน ๑,๒๙๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	แก่งกระจาน	๒๑๐๐
๒	สองพี่น้อง	๙๗๐๐
๓	วังจันทร์	๖๕๐
๔	ป่าเต็ง	๙๔๐
๕	พุสวรรค์	๘๙๐
๖	ห้วยแม่เพรียง	๑๒๙๐
	รวม	๑๕,๕๗๐

ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

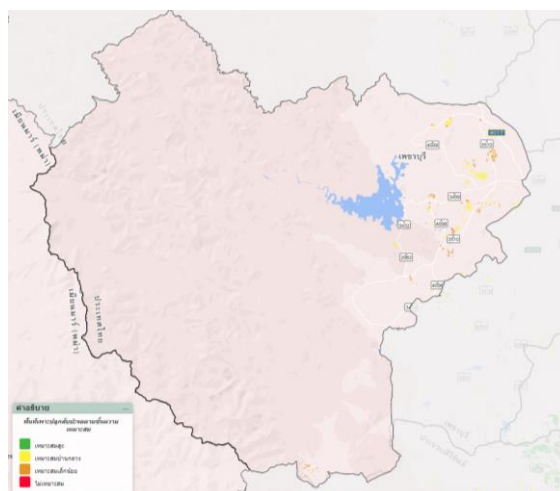
(๓) พื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม ๕,๙๔๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๖๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๘๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๐

ตารางที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรด (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอ	๔๙	๓๖๖๒	๑๘๖๘	๓๖๙	๕๙๔๘
แก่งกระจาน	๙	๙๙๓	๓๗๗	๑๔๗	๑๕๒๖
วังจันทร์	๓	๑,๕๕๕	๗๕๘	๗๘	๒๓๙๔
สองพี่น้อง	๓๕	๕๔๙	๓๔๑	๙๒	๑๐๑๗
พุสรวรค์	๐	๔๘๐	๙๐	๕๐	๖๒๐
ป่าเต็ง	๒	๘๕	๓๐๒	๒	๓๙๑

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามชั้นความเหมาะสม อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ปลูกสับปะรด จำนวน ๑๕,๕๗๐ ไร่ ๔๔๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลสองพี่น้อง จำนวน ๙,๗๐๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลแก่งกระจาน จำนวน ๒,๑๐๐ ไร่ ๗๑ ครัวเรือน และตำบลห้วยแม่เพรียง จำนวน ๑,๒๙๐ ไร่ ๓๘ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แก่งกระจาน	๗๑	๒๑๐๐	๑๕๐๐	๔๕,๐๐๐	๔.๕๐
สองพี่น้อง	๒๕๗	๙๗๐๐	๗๙๐๐	๒๓๗๐๐	๔.๕๐
วังจันทร์	๔๕	๖๕๐	๓๘๐	๑๑๔๐	๔.๕๐
ป่าเต็ง	๒๐	๙๔๐	๖๘๐	๒๐๔๐	๔.๕๐
พสุสวรรค์	๑๐	๘๙๐	๕๙๐	๑๗๗๐	๔.๕๐
ห้วยแม่เพรียง	๓๘	๑๒๙๐	๗๕๐	๒๒๕๐	๔.๕๐
รวม	๔๔๑	๑๕,๕๗๐	๑๑,๘๐๐	๓๕,๙๐๐	(เฉลี่ย) ๔.๕

๓) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

ดินที่เหมาะสม สับปะรดเป็นพืชที่สามารถเจริญเติบโตได้ในดินเกือบทุกชนิด ขอเพียงดินจะต้องสามารถระบายน้ำได้ดีแต่จะสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีเนื้อหยาบ เช่น ดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินปนลูกรัง ดินทราย ชายทะเล ทั้งนี้สับปะรดจะไม่ชอบดินที่มีลักษณะละเอียด เช่น ดินเหนียวหรือดินที่ค่อนข้างเหนียว สำหรับสภาพความเป็นกรด-ด่างของดินที่สับปะรดชอบจะต้องมีความเป็นกรดปานกลาง pH ประมาณ ๔.๕-๖.๐

ปริมาณน้ำฝน สับปะรดเป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้งได้ดีในระยะหนึ่งแต่หากแล้งนานเกินไปจะทำให้สับปะรดเหี่ยวเฉา ใบแดง ใบตก ส่วนปริมาณของน้ำฝนที่เหมาะสมกับสับปะรดอยู่ระหว่าง ๑,๒๐๐-๑,๕๐๐ มิลลิเมตรต่อปีมีความชื้นในอากาศสูง

อุณหภูมิที่เหมาะสม สำหรับสับปะรดนั้นอยู่ที่ประมาณ ๒๔-๓๐ องศาเซลเซียส มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ทั้งนี้หากอุณหภูมิต่ำกว่า ๒๐ องศาเซลเซียส จะทำให้สับปะรดหยุดการเจริญเติบโตได้และขณะเดียวกัน หากอุณหภูมิสูงหรือมีแสงแดดมากเกินไปจะทำให้สับปะรดไหม้ได้

น้ำ ถึงแม้ว่าสับปะรดจะทนแล้งได้ก็จริงแต่การปลูกสับปะรดจำเป็นต้องมีแหล่งน้ำ ไว้ใช้ในคราวจำเป็นด้วย

พันธุ์ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย เป็นสับปะรดเพียงพันธุ์เดียวในปัจจุบัน ที่เหมาะสำหรับส่งโรงงาน แต่สามารถใช้บริโภคได้ดี สับปะรดพันธุ์อื่นๆ เช่น พันธุ์ภูเก็ต ทรายทอง สวี และ นางและ เหมาะสำหรับบริโภคสดเท่านั้น ลักษณะ ที่ดีของสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียคือใบจะต้องมีขอบเรียบไม่มีหนามหรือมีหนามเพียงเล็กน้อยบริเวณปลายใบผลมีตาดีไม่เป็นร่องลึก รูปทรงของผลเป็นทรงกระบอกผลมีจุกเพียงจุกเดียว เมื่อพบลักษณะที่ไม่ดีเช่น ใบมีหนามมาก ตาเป็นร่องลึก ผลไม่เป็นทรงกระบอกมีหลายจุก ให้ตัดต้นเหล่านั้นเพื่อทำลายทิ้ง ไม่นำส่วนขยายพันธุ์ไปปลูกต่อไป

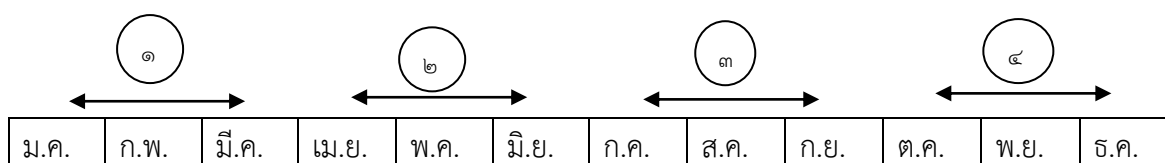
การดูแลรักษา การให้ปุ๋ยต้นปลูก การใส่ปุ๋ยรองพื้น : แนะนำให้ใส่ปุ๋ย ๑๖ - ๒๐ - ๐ ต้นละ ๑๕ กรัม (๑ ซ้อนแกง) ข้างต้นปลูกในกรณีที่มีอินทรีย์วัตถุในดินต่ำกว่า ๑% ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอกปริมาณ ๑ ตัน ผสมหินฟอสเฟต ๕๐ - ๑๐๐ กิโลกรัม / ไร่ โดยโรยเป็นแถวหลังไถแปรตามแนวร่อง ปลูกสับประรด เพื่อกระตุ้นการออกราก การให้ปุ๋ยทางกาบใบ : แนะนำให้ใส่ปุ๋ยที่มีอัตรา ๒:๑:๓ เช่น ๑๒ - ๖ - ๑๕ หรือ ๑๓ - ๑๓ - ๒๑ ,อัตรา ๔๐ กรัม/ต้น (๓ ซ้อนแกง) แบ่งใส่ ๒ - ๓ ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก ๑ - ๓ เดือน ครั้งต่อๆ ไปห่างกัน ๒ - ๓ เดือน โดยให้ปุ๋ยบริเวณกาบใบล่างของต้นสับประรด

การให้ปุ๋ยทางใบ เมื่อพืชได้รับธาตุอาหารไม่เพียงพอแนะนำให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๓ - ๐ - ๒๕ (ยูเรียผสมโพแทสเซียมซัลเฟต ๑:๑) ผสมน้ำความเข้มข้น ๕ เปอร์เซ็นต์ ต้นละ ๗๕ มิลลิลิตร/ครั้ง จำนวน ๓ ครั้ง (โดยวิธีการตัดหยอด หรือฉีดพ่น) ในระยะก่อนบังคับดอก ๕ วัน และหลังบังคับดอก ๒๐ วัน

การใส่ปุ๋ยต้นต่อ (สับประรดต่อ) การใส่ปุ๋ยทางกาบใบเพื่อเร่งหน่อใช้ยูเรีย หรือ แอมโมเนียซัลเฟต ๗ - ๑๕ กรัม/ต้น ใส่บริเวณกาบใบล่างของต้นต่อ เดิมหลังตัดใบแล้ว

การบังคับดอกสามารถทำได้เมื่อต้นสับประรดมีน้ำหนัก ประมาณ ๒.๕ กิโลกรัม โดยการใช้เอทธิฟอน (๓๙.๕ เปอร์เซ็นต์) จำนวน ๘ มิลลิลิตร ร่วมกับปุ๋ยยูเรีย ๓๐๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร แล้วหยอดยอดสับประรดต้นละ ๖๐ - ๗๕ มิลลิลิตร หยอด ๒ ครั้ง ห่างกัน ๔ - ๗ วัน หรือ ใช้ถ่านแก๊ส (แคลเซียมคาร์ไบด์) ต้นละประมาณ ๓ - ๕ กรัม (ครึ่งช้อนชา) หยอดลงไปบนยอดแล้วหยอดน้ำตามประมาณ ๕๐ มิลลิลิตร การบังคับดอกควรทำในช่วงเย็น หรือกลางคืนหากมีฝนตกลงมาภายใน ๒ ชั่วโมง หลังหยอดสารบังคับดอก ควรทำการบังคับซ้ำภายใน ๒ - ๓ วัน

๔) ปฏิทินการปลูก/การผลิต
แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ๆ ละ ๓ เดือน ดังนี้

ช่วงการปลูก	ปลูกเดือน	บังคับผล	เก็บผล	หมายเหตุ
๑	ก.พ.-มี.ค.	ก.ย.-ต.ค.	ก.พ.-มี.ค.	เป็นช่วงที่เหมาะสม
๒	พ.ค.-มิ.ย.	ธ.ค.-ม.ค.	พ.ค.-มิ.ย.	เป็นช่วงที่ผลผลิตในฤดูหนาวมาก ก่อนบังคับควรประเมินดูสภาพอากาศหนาวเย็นมาก จะออกธรรมชาติมาก
๓	ส.ค.-เม.ย.	มี.ค.-เม.ย.	ส.ค.-ก.ย.	อาจเป็นช่วงบังคับผลยาก % ออกผลออกน้อย
๔	พ.ย.-ธ.ค.	มิ.ย.-ก.ค.	พ.ย.-ธ.ค.	ต้องดูแลต้นมากเป็นพิเศษอาจจะต้องยืดเวลาเป็นบังคับผลออกไป

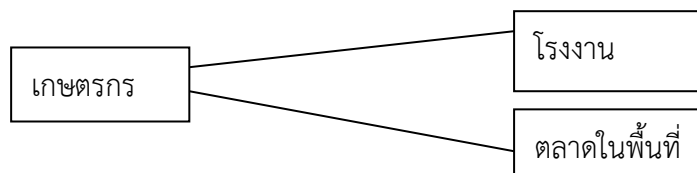
๕) ต้นทุนการผลิตสับปะรด / ไร่

ที่	รายการ	บาท	หมายเหตุ
๑	ค่าเตรียมดิน	๙๐๐	
๒	ค่าพันธุ์	๗,๕๖๗	
๓	ค่าแรงปลูก	๑,๖๔๒	
๔	ค่าสารเคมีกำจัดโรค,แมลง,วัชพืช	๑,๘๗๕	
๕	ค่าแรงงาน ใส่ปุ๋ย	๘๐๐	
๖	ค่าปุ๋ยคอก	๕๐๐	
๗	ค่าปุ๋ยเคมีรวมทุกสูตร	๓,๕๐๐	
๘	ค่าแรงงานพ่นสารเคมีกำจัดโรค,วัชพืช/ใส่ปุ๋ย	๑,๗๕๐	
๙	ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิต	๒๒๐	
๑๐	ค่าขนส่งไปขาย	๒๒๐	
	รวม	๑๘,๙๗๔	

๖) สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

ผลผลิตสับปะรดในอำเภอแก่งกระจาน จะมีแหล่งรับซื้อภายในอำเภอ แล้วนำไปส่งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และโรงงานจังหวัดใกล้เคียง

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๓๒ แสดงวิถีตลาดสับปะรด อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา

ตารางที่ ๓๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร</p> <p>๑.๑ ทรัพยากรดิน</p> <p>๑.๒ ทรัพยากรน้ำ</p> <p>๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)</p> <p>๒.๑ พุเรี่ยน</p>	<p>-ดินมีคุณภาพต่ำ</p> <p>- ดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียด</p> <p>- ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง</p> <p>-ไม่มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง</p> <p>- ผลผลิตไม่เพียงพอ</p> <p>- ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน</p>	<p>-ปรับปรุงบำรุงดิน ไถกลบพืชสด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก</p> <p>- ปลูกพืชทนแล้ง</p> <p>- ขุดสระไว้กักเก็บน้ำในพื้นที่การเกษตร</p> <p>- ส่งเสริมการผลิตนอกฤดู</p> <p>- ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ</p>	<p>- ทุกตำบล</p> <p>- ตำบลป่าเต็ง ตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง</p> <p>- ตำบลป่าเต็ง ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง</p> <p>- ตำบลป่าเต็ง ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง ตำบลห้วยแม่เพรียง</p>	<p>- ทุกตำบล</p> <p>- ตำบลป่าเต็ง ตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง</p> <p>- ตำบลป่าเต็ง ตำบลแก่งกระจาน ตำบลสองพี่น้อง ตำบลห้วยแม่เพรียง</p>

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒.๒ มะนาว	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำในบางปี - ผลผลิตล้นตลาด ทำให้สินค้าราคาตกต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งพื้นที่ปลูกพืชชนิดอื่น เพื่อป้องกันการสินค้าล้นตลาด - ปลูกมะนาวนอกฤดู วางแผนการผลิตให้เหมาะสม - แบ่งพื้นที่ปลูกพืชชนิดอื่น เพื่อป้องกันการสินค้าล้นตลาด 	-ทุกตำบล	-ทุกตำบล
๒.๓ สับปะรด	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ปัญหาการระบาดของไวรัสในสับปะรด ๓.ขาดแคลนแหล่งเงินทุน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาช่องทางการตลาดหรือตั้งราคากลาง ๒. ประสานงานของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นกองทุนในการป้องกันไวรัสในสับปะรด (อาการโรคเหี่ยวและยืนต้นตาย) ๓.ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต 	-ทุกตำบล	-ทุกตำบล
๓. ด้านการเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๓.๑ เกษตรกร	-มีหนี้สินจำนวนมาก	- ปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ และความต้องการของตลาดเพื่อลดความเสี่ยง	-ทุกตำบล	-ทุกตำบล
๓.๒ วิสาหกิจชุมชน	- บางกลุ่มไม่มีการดำเนินกิจการ หรือรายได้เข้ากลุ่ม	-ยกเลิกการจดทะเบียนไปก่อน และเข้าจดทะเบียนใหม่เมื่อกลุ่มพร้อมที่จะดำเนินการ	-ทุกตำบล	-ทุกตำบล

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>๓.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร</p> <p>๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๔.๑ การแปรรูปสินค้าเกษตร</p>	<p>- มีการรวมตัวของกลุ่มลดลง</p> <p>- การผลิตยังไม่ได้รับมาตรฐานการผลิตที่ปลอดภัยจากหน่วยสาธารณสุข</p> <p>- ไม่มีโรงเรือนที่ได้มาตรฐาน</p>	<p>- ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต และตลาด เพื่อจูงใจการรวมกลุ่มต่อไป</p> <p>- ถ่ายทอดความรู้</p> <p>- สนับสนุนทุนการสร้างโรงเรือน และอบรมให้ความรู้ในขั้นตอนการผลิตต่างๆ</p> <p>- หาทุนสนับสนุนการสร้างโรงเรือน</p>	<p>- ทุกตำบล</p> <p>- ทุกตำบล</p>	<p>- ทุกตำบล</p> <p>- ทุกตำบล</p>

๓. TOWS MATRIX

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรอำเภอแก่งกระจาน ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิชี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๓๘ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อม อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร ๒. ประชาชนชาวบ้านในพื้นที่ ๓. มีสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่รู้จักจากบุคคลภายนอก ๔. พื้นที่ต้นน้ำ ๕. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบทุกตำบล ๖. มีผู้นำชุมชนเข้มแข็ง ๗. เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดให้เกษตรกรได้ ๘. โครงการตามพระราชดำริ 	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ขาดเกษตรกรรุ่นใหม่ ๒. เกษตรกรปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๓. มีสินค้าการเกษตรที่ได้รับมาตรฐานยังไม่มาก ๔. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๕. เกษตรกรใช้สารเคมีในปริมาณมาก ๖. งบประมาณสนับสนุนยังไม่เพียงพอ ๗. ไม่มีระบบชลประทาน
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ในพื้นที่เข้ามา ๓. สินค้าเกษตรเป็นที่รู้จักจากบุคคลภายนอก เช่น ทูเรียน เกษะมะนาว เป็นต้น ๔. มีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ๕. มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ 	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร S๑O๑ ๒. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร S๑O๒ ๓. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร S๑O๓ ๔. ส่งเสริมให้ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดการทำ การเกษตรในพื้นที่ S๒O๔ 	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ W๑O๒ ๒. ส่งเสริมการปลูกพืชเกษตรผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยง W๒O๒ ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานมากขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า W๓O๒ ๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร W๔O๒ ๕. ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยเพื่อลดการใช้สารเคมี W๕O๒

<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรยังมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีไม่มาก ๒. กลไกการตลาด ๓. พื้นที่เขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตชลประทาน(พื้นที่เขื่อนแก่งกระจาน) ๔. ภัยธรรมชาติ ๕. พื้นที่กว้าง การคมนาคมบางพื้นที่ยังลำบากในการเข้าถึง ๖. พื้นที่ส่วนใหญ่ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ๗. มีการระบาดของโรคและแมลง 	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรให้ทันสมัย S๓T๑ ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชตามความต้องการตลาด / การวางแผนการตลาดS๓T๒ 	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำปฏิทินการผลิตพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาลW๒T๒ ๒. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ W๑T๑ ๓. เขตกรรม จัดโซนพื้นที่การปลูกพืชW๒T๓
---	---	---

๓.๑ กลยุทธ์

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๒. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
๓. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดการทำเกษตรในพื้นที่

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
๒. ส่งเสริมการปลูกพืชเกษตรผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยง
๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานมากขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร
๕. ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยเพื่อลดการใช้สารเคมี

กลยุทธ์ป้องกัน

๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรให้ทันสมัย
๒. ส่งเสริมการผลิตพืชตามความต้องการตลาด / การวางแผนการตลาด

กลยุทธ์เชิงรับ

๑. จัดทำปฏิทินการผลิตพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล
๒. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่
๓. เขตกรรม จัดโซนพื้นที่การปลูกพืช

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ทุเรียน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทุเรียนให้มากขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : เกษตรกรผลิตทุเรียนให้ได้ตามความต้องการตลาด

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการผลิตพืชตามความต้องการตลาด / การวางแผนการตลาด

โครงการ : ส่งเสริมการผลิตทุเรียนนอกฤดู

๓.๑.๒ มะนาว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : เกษตรกรผลิตมะนาวให้ได้ตามความต้องการตลาด

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรให้ทันสมัย

โครงการ : ส่งเสริมการผลิตมะนาวนอกฤดู

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ วิชาหกิจชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้แก่วิชาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิชาหกิจชุมชน

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : สร้างเป้าหมายในการรวมเป็นเครือข่ายวิชาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

โครงการ : ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิชาหกิจชุมชน

๓.๒.๒ กลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อผลิตพืชพันธุ์ดีเพื่อกระจายพันธุ์ภายในชุมชน และจำหน่ายภายนอกชุมชน

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : เกษตรกรขยายพันธุ์พืชได้เอง

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการ ๑ : ศูนย์ผลิตการขยายพันธุ์พืชชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : เกษตรกรสามารถผลิตกาแฟให้ได้คุณภาพ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการ ๒ : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ

เป้าหมาย : เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเป็นอาชีพ และมีรายได้จากการจำหน่ายน้ำผึ้งและไขผึ้ง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : เกษตรกรรู้วิธีการเลี้ยงผึ้งโพรงให้ได้ผลผลิตที่ดี

กลยุทธ์ : ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร

โครงการ ๓ : ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงของเกษตรกรรายย่อย

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร**๓.๓.๑ การพัฒนาพื้นที่การเกษตร**

เป้าหมาย : เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินการ : การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ : ส่งเสริมให้ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดการทำการเกษตรในพื้นที่

โครงการ : เกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ / ตำบล

ประเภท / ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน / ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน / งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์ /ประมง) ทุเรียน	๑.ส่งเสริมการผลิต ทุเรียนนอกฤดู	เพื่อเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทุเรียน ให้มากขึ้น	เกษตรกรหรือ กลุ่มผู้ผลิต ทุเรียนที่มี ผลผลิตที่มี คุณภาพและมี การจัดการสวน ที่มีประสิทธิภาพ	ตำบลป่าเต็ง ตำบลแก่ง กระจาน ตำบล สองพี่น้อง ตำบลห้วยแม่ เพரியง	๑. รับสมัครเกษตรกร ที่มีศักยภาพและ สามารถผลิตทุเรียน นอกฤดูได้เพื่อคัดเลือก เป็นผู้จัดทำแปลงเรียนรู้ ๒. ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตรการผลิต ทุเรียนนอกฤดู เป้าหมายรุ่นละ ๒๐ รายปีละ ๑ รุ่น ๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต ทุเรียนนอกฤดู ๔. สรุปและประเมินผล การดำเนินงานตาม โครงการ					๒๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอแก่ง กระจาน

ประเภท / ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน / ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน / งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
মননন	๒. ส่งเสริมการผลิต มนนวนอกฤดู	เพื่อให้เกษตรกร สามารถ ขยายพันธุ์ มนวนวนอกฤดู ได้ และส่งผลต่อ รายได้ที่เพิ่มขึ้น	เกษตรกรผู้สนใจ จำนวน ๒๐ ราย/รุ่น	อำเภอแก่ง กระจาน	๑. ประชาสัมพันธ์และรับ สมัครเกษตรกร ๒. อบรมหลักการทำมนนวนอกฤดู และกำหนดปฏิทิน การปลูก ๓. เตรียมความพร้อมวัสดุปลูก ๔. เตรียมความพร้อมก่อน ปลูก ๕. ขึ้นดำเนินการปลูกตาม แผน ๔. สรุปและประเมินผลการ ดำเนินงานตามโครงการ	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ แก่ง กระจาน		
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. ส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน	เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาระบบนกร เรียนรู้แก่สมาชิก วิสาหกิจชุมชน อย่งต่อเนื่องให้ สามารถกำหนด แนวทาง และจัดทำ	วิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนใน อำเภอแก่ง กระจาน	อำเภอแก่ง กระจาน	๑. ประสานงานคณะกรรมการ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย วิสาหกิจชุมชนในอำเภอแก่ง กระจาน ๒. ประเมินความก้าวหน้าของ วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน	๑	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ แก่ง กระจาน		

ประเภท / ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน / ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน / งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	๓.การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ	เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟให้แก่เกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกรผู้สนใจผลิตกาแฟ จำนวน ๕๐ ราย/รุ่น	ตำบลป่าเต็ง ตำบลห้วยแม่เพรียง	๑. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกร ๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาการผลิตกาแฟของเกษตรกรในพื้นที่ ๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร ๔. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ ๕. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ					๕๐ คน	๕๐,๐๐๐	๕๐คน	๕๐,๐๐๐	๕๐คน	๕๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะจันทร์
	๔. ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงของเกษตรกรรายย่อย	๑.เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเป็นอาชีพในท้องถิ่น ๒.เกษตรกรมีรายได้จากการขายน้ำผึ้งและไขผึ้ง	กลุ่มเกษตรกรผู้สนใจการเลี้ยงผึ้ง จำนวน ๒๐ รายต่อรุ่น	อำเภอแก้งกระเจานที่มีบริเวณที่มีผึ้งโพรงอยู่ในธรรมชาติในท้องถิ่นนั้น และมีพืชอาหารของผึ้งโพรง	๑. การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกร ๒.จัดทำจุดสาธิตการเลี้ยงผึ้งโพรง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาอาชีพการเลี้ยงผึ้งโพรง ๓.สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม แก่ไขปัญหา ๔. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ					๒๐ ราย	๕๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕๕,๐๐๐	๒๐ ราย	๕๕,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะจันทร์

ประเภท / ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมหมู่บ้าน / ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน / งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ การเกษตร	๑.เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อสนับสนุนให้ เกษตรกรที่เข้าร่วม กิจกรรมฯมีความรู้ ความเข้าใจในการ ปฏิบัติเกษตรทฤษฎี ใหม่ และสามารถ นำไปปรับใช้เพื่อ ประกอบอาชีพ	เกษตรกรที่ สนใจได้รับการ แนะนำ และ ส่งเสริม และ พัฒนา เกษตรกรให้ นำเกษตร ทฤษฎีใหม่ ไปปฏิบัติใน การทำ การเกษตร จำนวน ๒๐๐ ราย/รุ่น	อำเภอแก่ง กระเจา	๑. ประชาสัมพันธ์และรับ สมัครเกษตรกร ๒. อบรมหลักการทำ เกษตรทฤษฎีใหม่ตาม แนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ๓. สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต ๔. สรุปและประเมินผล การดำเนินงานตาม โครงการ					๒๐๐ ราย/ รุ่น	๖๕,๐๐๐	๒๐๐ ราย/ รุ่น	๖๕,๐๐๐	๒๐๐ ราย/ รุ่น	๖๕,๐๐๐	สำนัก งาน เกษตร อำเภอ แก่ง กระเจา น

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตทุเรียนนอกฤดู

หลักการและเหตุผล

ทุเรียนเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย มีส่วนแบ่งทางการตลาดประมาณ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ปริมาณส่งออกสดปี ๒๕๕๑ ประมาณ ๒๐๓,๑๒๖ ตัน ซึ่งเป็นทุเรียนเกรดคุณภาพ ปัญหาทางการตลาดที่สำคัญของทุเรียนคือ ผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ราคาตกต่ำ และไม่สามารถเก็บรักษาผลผลิตไว้ได้นาน เกษตรกรจึงตัดสินใจตัดทุเรียนอ่อนขายก่อนเวลาอันสมควร ซึ่งเป็นพฤติกรรมของเกษตรกรที่มักพบเห็นในช่วงก่อนฤดูการเก็บเกี่ยวทุเรียนและยากต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติ

การผลิตทุเรียนนอกฤดูกาล จึงเป็นแนวทางในการลดปัญหาผลผลิตออกมากในช่วงเวลาเดียวกันอีกทั้งตลาดมีความต้องการมากเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทุเรียน และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทุเรียนให้มากขึ้น
๒. เพื่อลดปัญหาผลผลิตออกมากในช่วงเวลาเดียวกัน
๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

เป้าหมาย

- เกษตรกรหรือกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนที่มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมีการจัดการสวนที่มีประสิทธิภาพจำนวนรุ่นละ ๒๐ รายต่อปี ในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลป่าเต็ง ตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→		
๒. การคัดเลือกเกษตรกร	←→		
๓. การคัดเลือกสถานที่ดำเนินงาน	←→		
๔. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→		
๕. การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	←→		
๖. การดำเนินการผลิตทุเรียนนอกฤดูกาล	←		→

วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรชาวสวนทุเรียน ที่มีศักยภาพและสามารถผลิตทุเรียนนอกฤดูได้เพื่อคัดเลือกเป็นผู้จัดทำแปลงเรียนรู้

๒. ฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตรการผลิตทุเรียนนอกฤดู

๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนนอกฤดู

๔. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตทุเรียนนอกฤดู จำนวนงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกทุเรียนนอกฤดูกาล

๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นการปลูกทุเรียนนอกฤดูกาล

๓. เกษตรกรได้เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มในชุมชน

เพื่อชุมชน

โครงการส่งเสริมการผลิตมะนาวนอกฤดู

หลักการและเหตุผล

มะนาวถือว่าเป็นผลไม้หรือพืชสวนครัวที่มีความจำเป็นอยู่คู่กับการประกอบอาหารไทยในชีวิตประจำวันของเกษตรกรมาช้านาน ซึ่งปลูกไว้กินเองภายในครัวเรือน แต่บางครั้งมะนาวไม่ออกลูกหรือออกก็มีผลผลิตมากจนทำให้มีผลผลิตล้นท้องตลาดมากทำให้ราคาตก ฤดูกาลที่มะนาวออกสู่ตลาดมากคือช่วงมิถุนายนถึงพฤศจิกายนคือมะนาวในฤดู ซึ่งไม่คุ้มกับค่าแรงในการผลิตมะนาว แต่การผลิตมะนาวนอกฤดูส่งผลทำให้รายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว อย่างไรก็ตามการผลิตมะนาวนอกฤดูต้องอาศัยความรู้เทคนิคการบังคับให้มะนาวออกดอกและผลิตนอกฤดูมีอยู่หลายวิธี เช่น การใช้สารพาโคลบิวทราโซล อัตรา ๕-๑๐ กรัมต่อต้น หรือการปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์หรือกระถาง ซึ่งเหมาะกับเกษตรกรซึ่งมีพื้นที่น้อย ดินปลูกพืชชนิดอื่นไม่เหมาะสม และยังเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้กับครอบครัวของเกษตรกรได้ดี สามารถบังคับให้ออกดอกผลิตตามที่ต้องการได้ง่าย แตกต่างจากการปลูกลงดิน ซึ่งจะบังคับการออกดอกออกผลยาก เนื่องจากระบบการควบคุมน้ำและปุ๋ยทำได้ยาก ฉะนั้นการปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์สามารถบังคับให้มะนาวออกนอกฤดูกาลทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่มะนาวราคาแพงได้ จึงเป็นอีกทางเลือกของเกษตรกรที่จะเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตมะนาวให้มากขึ้น
๒. เพื่อลดปัญหาผลผลิตออกมากในช่วงเวลาเดียวกัน
๓. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

เป้าหมาย

- เกษตรกรหรือกลุ่มผู้ผลิตมะนาวที่มีผลผลิตที่มีคุณภาพจำนวนรุ่นละ ๒๐ รายต่อปี ในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→		
๒. การคัดเลือกเกษตรกร	←→		
๓. การคัดเลือกสถานที่ดำเนินงาน	←→		
๔. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→		
๕. การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	←→		
๖. การดำเนินงานการผลิตมะนาวนอกฤดูกาล	←→		→

วิธีดำเนินการ

๑. รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกมะนาว ที่มีศักยภาพและสามารถผลิตมะนาวนอกฤดูได้เพื่อคัดเลือกเป็นผู้จัดทำแปลงเรียนรู้
๒. ฝึกอบรมเกษตรกรหลักสูตรการผลิตมะนาวนอกฤดู
๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตมะนาวนอกฤดู
๔. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตทุเรียนนอกฤดู จำนวนงบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกมะนาวนอกฤดูกาล
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นการปลูกมะนาวนอกฤดูกาล
๓. เกษตรกรได้เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อชุมชน

โครงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยการส่งเสริมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาตนเอง ศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก และสามารถกำหนดแนวทางพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการบูรณาการส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนโดยหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กลไกทำงานของกรรมการ อนุกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๒๔ ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ในลักษณะบูรณาการในพื้นที่มากยิ่งขึ้น และยังเป็นการค้นหาวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเป็นต้นแบบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในสาขาต่างๆ ด้วย

อำเภอแก่งกระจานมีวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนมากกว่า ๔๐ กลุ่มในปี ๒๕๖๒ แต่มีกลุ่มที่ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และมีรายได้อย่างมั่นคงเพียงไม่กี่แห่ง จึงเป็นปัญหาที่สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจานต้องจัดทำโครงการนี้เพื่อสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถกำหนดแนวทาง และจัดทำแผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้
๒. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในลักษณะบูรณาการในพื้นที่มากยิ่งขึ้น และค้นหาวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาและเป็นแหล่งเรียนรู้

เป้าหมาย

- วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→		
๒. ตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ	←→		
๓. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→		
๔. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน	←→		←→
๕. จัดกระบวนการกระตุ้นประสิทธิภาพวิสาหกิจชุมชน	←→		←→
๖. การดำเนินงาน	←→		←→

วิธีดำเนินการ

๑. ประสานงานคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในอำเภอแก่
กระงาน
๒. ประเมินความก้าวหน้าของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
๓. สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในกิจการประเภทเดียวกัน
๔. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจำนวน
งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. มีการกำหนดแผนงาน มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนร่วมกัน และเกิดการบูรณาการ
ทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ เอกชน และวิสาหกิจชุมชนชุมชน
๒. เกิดการบูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถกำหนดทิศทางการ
พัฒนา และริเริ่มดำเนินการพัฒนาด้วยตนเอง
๔. วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมตามแผน และศักยภาพ สอดคล้องกับบทบาทและ
ภารกิจของแต่ละหน่วยงานภาคี

โครงการศูนย์ผลิตการขยายพันธุ์พืชชุมชน

หลักการและเหตุผล

พันธุ์พืชเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ ปัญหาการผลิตเกษตรกรเก็บพันธุ์พืชไว้ใช้เองด้อยคุณภาพ เนื่องจากขาดความรู้ด้านการคัดเลือกจัดการพันธุ์และการผลิตต้นพันธุ์คุณภาพ พันธุ์พืชคุณภาพมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ศูนย์ผลิตขยายพันธุ์พืช จะเป็นศูนย์กลางรวบรวมและผลิตพันธุ์พืชพันธุ์ดี เช่น พืชผัก พืช สมุนไพร ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ประดับและอื่น ๆ เพื่อกระจายพันธุ์ภายในชุมชน ซึ่งเกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตขยายและใช้เอง อีกทั้งสามารถจำหน่ายพันธุ์พืชคุณภาพไปสู่ชุมชนข้างเคียงได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดตั้งศูนย์ขยายพันธุ์พืชภายในชุมชน
๒. เพื่อกระตุ้นเกษตรกรเพาะพันธุ์พืชเพื่อใช้เอง และจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีทักษะในการขยายพันธุ์พืช

เป้าหมาย

- พื้นที่ที่มีเกษตรกรสนใจ และเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยจัดตั้งปีละ ๑ ศูนย์ ทั้งหมด ๓ ศูนย์

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→		
๒. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ	←→		
๓. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→	←→	←→
๔. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้	←→		←→
๕. จัดกระบวนการกระตุ้นประสิทธิภาพและทักษะของเกษตรกร	←→		←→
๖. การดำเนินงาน	←→		←→

วิธีดำเนินการ

๑. รวมกลุ่มเกษตรกร
๒. คัดเลือกพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางชุมชนมีความเหมาะสมจัดทำเป็นศูนย์ผลิตขยายพันธุ์พืช
๓. จัดเวทีร่วมกับเกษตรกร เพื่อชี้แจงโครงการและจัดทำแผนการผลิตพันธุ์พืช
๔. จัดทำโรงเรียนเพาะชำและแปลงเรียนรู้การขยายพันธุ์พืช พร้อมทั้งขอรับการสนับสนุนด้านความรู้และปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานของภาครัฐ เช่น ศูนย์ปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค
๕. จัดฝึกอบรมเกษตรกรในการผลิตและขยายพันธุ์พืช เพื่อกระจายพันธุ์พืชสู่เกษตรกร
๖. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการศูนย์ผลิตการขยายพันธุ์พืชชุมชน จำนวนงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกิดศูนย์ขยายพันธุ์พืชในชุมชน
๒. เกษตรกรมีทักษะในการขยายพันธุ์พืชได้ด้วยตนเอง
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตกาแฟสำคัญอันดับที่ ๓ ในกลุ่มประเทศอาเซียน รองจากประเทศเวียดนามและอินโดนีเซีย ปี๒๕๕๕ ประเทศไทยมีพื้นที่กาแฟให้ผลผลิต ๓๐๖,๑๑๒ ไร่ ผลผลิต ๔๑,๔๖๑ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑๓๕กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรวม ๖,๒๓๒.๕๔ บาท/ไร่ และต้นทุนเฉลี่ย ๔๖.๑๗ บาท/กิโลกรัม โดยกาแฟโรบัสต้ามีแหล่งผลิตสำคัญในภาคใต้และกาแฟอาราบิก้ามีแหล่งผลิตสำคัญในภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม พื้นที่ปลูกและผลผลิต ในภาคใต้มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่มีราคาดีกว่าทดแทน เช่นยางพารา ปาล์มน้ำมัน ในขณะที่พื้นที่ปลูกและผลผลิตในภาคเหนือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคากาแฟช่วงที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายการปลูกเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ปัญหาการผลิตกาแฟที่สำคัญของไทยได้แก่ ต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง และผลผลิตต่อไร่ต่ำ ซึ่งต้นทุนการผลิตกว่าร้อยละ ๖๐ มาจากค่าแรงงาน และค่าปุ๋ย ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตกาแฟต่อไร่ต่ำ เนื่องมาจากเกษตรกรขาดการดูแลรักษาอย่างถูกต้อง เช่นการตัดแต่งกิ่ง การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขาดการปรับปรุงบำรุงดินอย่างเหมาะสมกับสภาพดินและความต้องการพืช ซึ่งสภาพพื้นที่/ดินที่ปลูกกาแฟ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดเอียงดิน มีการชะล้าง และมีความเป็นกรดสูง ทำให้ดินเสื่อมสภาพ และไม่สามารถดูดธาตุอาหารในดินไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้นกาแฟโรบัสต้าส่วนใหญ่มีอายุมาก ขาดการตัดพุ่มต้นกาแฟ (การตัดทำสาว)ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

กรมส่งเสริมการเกษตรจึงมีจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟของประเทศไทย ให้มีต้นทุนการผลิตต่ำ โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และลดค่าใช้จ่ายในการผลิตให้ต่ำลงให้เหมาะสมตามสภาพปัญหา ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตกาแฟของเกษตรกรให้พร้อมสำหรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อำเภอแก่งกระจานมีพื้นที่ในการปลูกกาแฟที่เหมาะสมในบริเวณเทือกเขาสูงในตำบลห้วยแม่เพรียง และตำบลป่าเต็ง จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมการปลูกกาแฟเพื่อให้เกษตรกรทางเลือกในการปลูกพืช และมีรายได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟให้แก่เกษตรกร
๒. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้สนใจปลูกกาแฟจำนวนรุ่นละ ๕๐ รายต่อปี ในพื้นที่ตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลป่าเต็งอำเภอแก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรี

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลห้วยแม่เพรียง ตำบลป่าเต็งอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→	←→	←→
๒. การคัดเลือกเกษตรกร	←→	←→	←→
๓. การคัดเลือกสถานที่ดำเนินงาน	←→		
๔. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→		
๕. จัดกระบวนการเรียนรู้	←→	←→	←→
๖. การดำเนินงานการผลิตกาแฟ	←→		←→

วิธีดำเนินการ

๑. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกร
๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาการผลิตกาแฟของเกษตรกรในพื้นที่
๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร
๔. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไปปฏิบัติในแปลงของตนเอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต/เพิ่มผลผลิตต่อไร่ ซึ่งทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๕. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟจำนวนงบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและจัดการสินค้ากาแฟ
๒. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมีการนำไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ทำให้มีต้นทุนการผลิตลดลง (รายได้เพิ่มขึ้น)

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงของเกษตรกรรายย่อย

หลักการและเหตุผล

ผึ้งเป็นสัตว์เศรษฐกิจ และเป็นสัตว์ที่ช่วยผสมพันธุ์พืช แหล่งอาหารของพืช เช่น เกสรของพืชต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลายของพืชพันธุ์ ซึ่งผึ้งเป็นดัชนีตัวชี้วัดความเป็นเกษตรอินทรีย์ได้อย่างดีเยี่ยม เพราะหากบริเวณรอบๆ มีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร ผึ้งไม่สามารถอยู่รอดได้

ผลผลิตของผึ้ง ได้แก่ น้ำผึ้ง และไขผึ้งสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้มากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันน้ำผึ้งเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก และสภาพพื้นที่อำเภอแก่งกระจานยังมีความเหมาะสมในการเลี้ยงผึ้งโพรงได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงผึ้งโพรง
๒. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มรายได้มากขึ้น

เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้สนใจเลี้ยงผึ้งโพรงจำนวนรุ่นละ ๒๐ รายต่อปี ในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←————→	←————→	←————→
๒. การคัดเลือกเกษตรกร	←————→	←————→	←————→
๓. การคัดเลือกสถานที่ดำเนินงาน	←————→		
๔. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←————→		
๕. จัดกระบวนการเรียนรู้	←————→	←————→	←————→
๖. การดำเนินงานการเลี้ยงผึ้งโพรง	←————→		←————→

วิธีดำเนินการ

๑. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกร
๒. การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ที่เหมาะสม
๓. การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร
๔. สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ
๕. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงจำนวนงบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๑๓๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรง
๒. ผลิตภัณฑ์จากผึ้งที่สามารถนำมาจำหน่ายเป็นรายได้ให้แก่เกษตรกร

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการและเหตุผล

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการ และแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่ แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม เฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ ๒ แบบ คือ แบบพื้นฐาน กับ แบบก้าวหน้า ได้ดังนี้ ความพอเพียงในระดับบุคคล และครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ ซึ่งหมายถึงพื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และพืชน้ำต่างๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ ๑๐% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง และโรงเรียนอื่นๆ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

๑. การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
๒. การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่าย)
๓. การเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)
๔. สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
๕. การศึกษา (โรงเรียน ทุนการศึกษา)
๖. สังคมและศาสนา

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม เมื่อดำเนินการผ่านพ้นขั้นที่สองแล้ว เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคาร หรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารหรือบริษัทเอกชนสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ราคาขายส่ง)
- ธนาคารหรือบริษัทเอกชน จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อประกอบอาชีพ
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางรายได้ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

เป้าหมาย

- เกษตรกรที่สนใจได้รับการแนะนำ ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรให้นำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติในการทำการเกษตร จำนวน ๒๐๐ ราย/รุ่น

ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
๑. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน	←→		
๒. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ	←→		
๓. การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน	←→		
๔. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้	←		→
๕. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร	←		→
๖. การดำเนินงาน	←		→

วิธีดำเนินการ

๑. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกร
๒. อบรมหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๔. สรุปและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวนงบประมาณ ๖๕,๐๐๐ บาทต่อปี รวมทั้งสามปีเป็นเงิน ๑๙๕,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรนำหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ไปใช้ในแปลงของตนเอง และเกิดประสิทธิภาพในการผลิตผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น
๒. เกษตรกรมีรายได้ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพมากขึ้น